

Jag försökte länge
samla ihop mitt liv,
men lösa
postitlappar som
rivits sönder är
inget riktigt liv.

AMANDA NYLUND

ARVID MÖRNE | NOVELLER

Vinnarbidragen 2023

SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER

Vinnarbidragen
i Arvid Mörne-tävlingen

2023

Skrifter utgivna av Svenska folkskolans vänner – volym 237
ISBN 9978-952-7076-59-0
Layout: Rabbe Sandelin
Oy Nordprint Ab, Helsingfors 2023

Vinnarbidragen
i Arvid Mörne-tävlingen

2023

Arvid Mörne-tävlingen 2023

Första pris, 5 000 euro, går till **Alexandra Harald**, Tallinn, för novellen ”Odysséernas år”. Novellen blandar skickligt realism med absurdism och leder läsaren in i det kaninhål som föreställer studiestaden Tallinn. Människomöten står i centrum, flyktiga och djupa, dialogerna är också de ömsom flyktiga, ömsom djupa men alltid träffsäkra. Ensamheten kan bara skingras i vetskapen om att ens bästa vän är helt unik.

Andra pris, 3 000 euro, går till **Amanda Nylund** från Jakobstad, för novellen ”Vinter i Österbotten”. Novellen skildrar en ung persons psykiska ohälsa, men också den värme som går att hitta hos vänner, i barsofforna och i baksätet av en bil längs landsvägarna. Den fragmentariska och stämningsdrivna novellen bärs upp av ett tonsäkert berättande som fångar såväl ungdomens vilshenhet som sprängkraft.

Tredje pris, 2 000 euro, går till **Vendla Fagerudd** från Helsingfors, för novellen ”Jag mötte Eino”, där en ung journalist har skickats iväg på ett udda uppdrag till den norrländska glesbygden. Med avskalad handling och laddade detaljer utnyttjar skribenten skickligt novellgenrens potential. Resultatet är en fantasieggande berättelse, som öppnar sig för en mängd olika tolkningar.

Ett hedersomnämmande går till **Rebecca Ahlbäck**, Helsingfors, för novellen ”72” som skildrar dragkampen mellan en bekväm livskompromiss och behovet att värna den personliga integriteten. Ambivalensen och de emotionella skiftningarna hos berättarjaget gestaltas på ett raffinerat sätt som ger texten laddning och gör den mångbottnad.

Ett hedersomnämmande går till **Daniel Wickström**, Åbo, för ”Hybrisens tecken”. Novellen utforskar hur sociala medier kan fungera som en gäckande labyrint för den som ger efter för impulsen att söka romans och bekräftelse, i synnerhet om djupare självinsikt saknas. Den manliga berättarens besatthet och vilshenhet tecknas med empati, humor och psykologisk blick.

I pris

Alexandra Harald

När jag var i tonåren visste jag att jag skulle studera något prestigefyllt, typ filosofi eller medicin. Jag skulle vara bäst i klassen också. Det sket sig, precis som livsplaner gör. Nuförtiden arbetar jag med kultur på flera olika plan: som fri konstnär (då under namnet Li Taiga), inom diverse tvärkulturella projekt och produktioner, som fotograf och som skribent. I min konstnärliga kandidatexamen skrev jag nonsensdikt i äkta Stella Parland-anda för att undersöka hur en dadaistisk praktik kan fungera som en metod för att hantera existentiell skräck. Ibland arbetar jag som vårdbiträde för att dryga ut min lilla plånbok. Då sitter jag på små sängkanter och matar frukostgröt i små gubbar. Det är oftast väldigt, väldigt roligt.

Mina rötter är djupt förankrade i de österbottniska slätterna, men de senaste åren har jag mest kuskat runt i Sápmi och Baltikum. Under tiden jag skrev mitt bidrag till Arvid Mörne-tävlingen bodde jag i Tallinn och läste litteratur av Jaan Kross, Fjodor Dostojevskij och Anna Fock.

Luften dallrar av hetta ovanför asfalten i Tallinns passagerarhamn. Jag har precis klivit ut genom ankomsthallens glasdörrar och beställt en taxi till min nya adress. Det dröjer bara några minuter tills bolt-appen meddelar att chauffören Yuriy är redo att plocka upp mig. Yuriy baxar in min stora kappsäck i bakluckan och slänger igen den så att fordonet gungar.

Bilkön ringlar sig upp mot Mere Puiestee. Eftermiddagssolen står ännu högt på himlen och de vinklade glasfasaderna vid Rotermann-kvarteret speglar myllret av fordon. Från bilradions högtalare dånar *I'm a Mother Fuckin' Star Boy*. Yuriy trummar otåligt med tummen på ratten. Med andra handen trycker han ner fönsterrutan och släpper ut en glödande fimp. *Look What You've Done. Ha-ha-ha-ha-ha, Ha-ha-ha-ha-ha*. Han sänker volymen.

”De har nyss ändrat trafikreglerna här” säger han på engelska med bruten ryska. ”Förut var det svårt att köra längs den här gatan. Nu är det omöjligt.”

Jag kommer inte på någonting att svara så jag bara hummar medlidande. Yuriy kastar en blick på mobiltelefonen som är fastspänd på en grunka intill instrumentbrädan. Sedan vänder han sig om helt i förarsätet och granskar mig uppifrån och ner. Hans skägg hänger som en rullgardin mellan framsätena. Baksätet faller i skugga. Plötsligt känns bilen obehagligt trång.

”Mischa. Är du rysk?”

”Nej” svarar jag snabbt.

”Finländsk.”

”Har du släktingar från Ryssland?”

”Nej”

”Estland?”

”Nej”

Han rätar på sig i framsätet igen och solljuset väller in över mig.

”Mischa, Soome poiss” fastslår han med ett roat tonfall.

”Mies” rättar jag barskt med mitt återvunna självförtroende. Yuriy fångar min blick genom backspegeln och plirar finurligt. Jag ser inte hans mun i spegeln, men jag kan höra på hans röst att den spruckit upp i ett leende.

”Mischa, Soome mees!”

”Jag har faktiskt varit här förut” säger jag medan kyrktornen i Gamla stan skymtar till bakom kastanjernas sensommarlöv.

”Så klart du har” svarar Yuriy, slår på varningsblinkers och börjar sick-sacka mellan bilköerna så att arga signalhorn ljuder omkring oss.

*

Jag flyttar in i en sjabbig lägenhet på Pärnu maantee där det redan bor en kedjerökande polack som mest sitter gömd på sitt rum och påstår sig arbeta på sin magisteravhandling om hippiekultur i Sovjetunionen. Han har en fet katt som heter Gorbatjov och han utbyter fler ord med Gorbatjov än med mig – två per dag i genomsnitt. De få gånger han öppnar rumsdörren och släpar fötterna ut till köket dansar en omisskännlig lukt av tobak och gammalt kattpiss omkring i lägenheten. Ibland knarrar hans nedsuttna kontorstol femton minuter i sträck. Gorbatjov krasar olycksbådande från dörrens insida.

Jag håller mig till campus om dagarna. Efter föreläsningarna dröjer jag mig kvar i kafeterian och efter stängningstid strosar jag omkring i Nömmes slingriga trähuskvarter och anstränger mig för att gå vilse. När jag blir tillräckligt hungrig återvänder jag till runk- och pissnäset för att steka fiskpinnar, men ganska snabbt finner jag mig själv sittandes på bussen mot centrum tillsammans med Mustamäes baskerprydda babusjkor. Samma procedur återupprepas. Dagarna som ett långt radband.

I slutet av september råkar jag stappla in på en hemmafest i Kalamaja efter en barrunda i hipsterkvarteren tillsammans med min studiekompis Ahto. Hans kusin ringer för att värva fler personer till ett nyuppfunnet drinking game. ”Man måste vara minst tjugosex personer

för att det ska fungera. Och om ni känner någon med en rullstol och en stavmixer vore det bra!”.

Jag har kommit till ett stadium där jag besinningslöst tackar ja till allt, oberoende av vad det handlar om. Föreläsningarna i industriell ekonomi är vansinnigt monotona och min hjärna är som en utsulten kråkfågel. Jag har tappat all standard. Vilken jävla dynga som helst lockar förföriskt. Jag sitter på en ranglig träpall vid ändan av köksbordet och försöker utan större framgång hänga med i någon av de flera estniska diskussioner som förs kors och tvärs över bordet, på samma gång som någons daily mix dånar från en usel ljudanläggning och ytterligare klyver alla diskussioner till sammanhangslösa ord och strofer. Jag hör träkåkens dubbla ytterdörrar öppnas och stängas. Ett stråk av kvällsluft svalkar min svettiga panna. Jag blundar och fyller mina lungor.

”Ohhoo! Siin on veel üks soomlane!”

Jag vet inte riktigt hur det går till, men en stund senare strosar jag omkring i den mörka kyrkogårdsparken tillsammans med Helle. Jag går snett bakom henne och hennes sötsliskiga doftspår blandas med fuktig luft och doften av trötta kastanjer. Hon saktar ner och lutar sig mot en mörk trädstam medan hon gräver i fickorna på läderjackan. Jag tänker att jackans breda axelparti innehåller hälften Helle-axel och hälften tomrum. En vind tar tag i hennes hår och klistrar fast strån på hennes läppar. Jackan hänger tungt och formlöst i vinden. Jag får intrycket av att den finns till för att förankra hennes lilla kropp så att hon inte ska lyfta och blåsa bort. Med ena handen fiskar hon upp ett cigarettpaket och fumlar fram en cigg. Den andra fortsätter gräva runt i fickorna.

”Har du eld?”

”Nej. Sorry.”

”Fan.”

Min fot vispar runt i de gula drivorna av kastanjelöv.

”Hur visste du att jag är finländsk?”

Helle trycker ner paketet i fickan och ler mot mig.

”Det syns på långt håll!”

”På riktigt?”

”Nå nä. Int gör det det. Ska jag svara ärligt?”

”Ja tack.”

”Jag såg din tote bag hänga i hallen. Våga säga nej till Aalto. Den var kul.”

”Satan! Min väska!”

Vi går tillbaka i riktning mot Ahtos kusins lägenhet. Jag förklarar för Helle.

”I gymnasiet hade jag och min kaveri Kalle ett ungdomsföretag där vi tryckte upp t-shirts och tygväskor med sloganen Våga säga nej till Aalto. Årskursen röstade fram oss till årets bästa UF, men lärarna lät andrapristagarna få all ära och berömmelse eftersom de ansåg att min och Kalles kreativitet var opassande. I alla fall, eftersom jag är en idealist med ett stort rättspatos bor jag här nu och går på Tehnikaülikool. Allt känns åt reve egentligen. Jag har inga riktiga vänner. Jag förstår int va nån säger. Föreläsningarna är skit och värst av allt är att Kalle går på Aalto och verkar ha the time of his life.”

Helle undsläpper sig ett medlidsamt åååååh. Det låter som ljudet som susar genom publiken då en komiker sagt något som är en exakt lagom blandning av sorgligt och underhållande.

”Jävla svikare.”

Vi svänger runt hörnet på en mintgrön träfasad. Kvarteren är tysta. Trafikljud hörs i fjärran. Helle fortsätter:

”Det förklarar i alla fall varför du är här. Det är sällan man stöter på finlandssvenskar utanför turistsäsongerna. Du är nog den enda i stan av ditt slag.”

”Men du är ju också här.”

”Jag är inte finländsk egentligen. Eller i alla fall inte på pappren. Jag är uppvuxen i Tallinn. Mamma var från Västra Nyland och pappa var från Moskva.”

”Sick.”

”Jo. Jag är en biologisk raritet. Det är därför jag har så mycket kapital så jag täcks studera på konstakademin.”

”Var har du fått de pengarna från?”

”Jag har sålt mig till Naturhistoriska museet i Helsingfors. Då jag dör ska min kropp ställas ut i en stor tank med formalin så att alla framtida generationer ska kunna betrakta det under jag i själva verket är.”

”Ännu mer sick. Varför i Helsingfors?”

”Jag är mer exotisk där borta. Men det var en tuff budgivning. Sommorna blev så vansinniga att Loodusmuuseum till slut blev tvungna att dra sig tillbaka. Men före det var de på vippen att sälja en uppstoppad mammut till Berlin för att kunna dra hem vinsten.”

”Megasick.”

Då vi kommit fram till Ahtos kusins tränkåak står dörren på glänt. Köket är tomt på folk. Ölburkar och spelkort ligger utspridda över bordet.

”De har nog gått för att leta reda på en rullstol” konstaterar Helle. ”Lol. Ska vi stanna och hjälpa dem att dricka upp ölen?”

”It’s a dirty job but somebody’s gotta do it.”

Vi dunsar ner i en solkig fejkklädersoffa. Helle tittar på tygväskan som jag lyckligt återförenats med.

”Jag trodde den syftade på vaserna och stolarna och allt det där.”

”Kunde väl lika gärna ha gjort det. Fittigt fula vaser.”

”Fittigt fula, faktiskt.”

*

Helle blir fort min bästa, och kanske enda riktiga vän i Tallinn. Vi hänger allt oftare med varandra vid sidan av studierna. Vi går till Coca-Cola Plaza och köper seriebiljetter. Vi sjunker ner i de stora biofätöjlerna kväll efter kväll och på bioduken rullar film efter film. Efteråt går vi alltid till runk- och pissnästet och äter dumplings från kitschiga sovjetallrikar prydda med diktatorporträtt. Kvällarna blir till småttimmar och småttimmarna blir till stora timmar. Gorbatojv tassar ut från de mörka vrårna och snart sitter han i Helles famn vid köksbordet och spinner nöjt med huvudet begravt i dumplingkastrullen. Hennes fingrar vandrar planlöst omkring i hans päls och jag märker hur jag i smyg betraktar hennes små händer. De är alltid gömda i fickor eller vilar ihopknycklade i hennes famn. Bara då hon fumlar med sin cigg eller rör vid Gorbatojv märker jag hur de liksom skälver.

Helle dyker nästan alltid upp oanmäld. Mitt i allt bara står hon utanför min dörr. Så småningom rör jag mig bara utanför lägenheten då jag är

tillsammans med Helle. Jag vill inte att hon ska kliva in då jag råkar vara ute, att hon ska gå sin väg. Jag vill inte missa en enda chans att se henne. Jag vet att Helle vet, och hon glider in i min vardag på ett fullkomligt okonstlat sätt, bryr sig aldrig om att höra sig för eller ursäkta sig själv.

”Vet du vart du är på väg?” frågar hon plötsligt en novemberkväll medan hon fimpas en cigg mellan ögonen på Lenin.

Jag tänker en stund på hur jag ska svara.

”Nej, inte egentligen. Men det känns okej. Förut var jag inte nöjd med var jag var i stunden och då kändes hela framtiden osäker. Nu känns det som att jag är på rätt ställe, att jag ändå ska vara här just nu.”

”Tänker du aldrig på framtiden?”

Jag tänker efter en stund igen.

”Jo, ibland kanske. Men den kommer ju ändå vare sig man tänker på den eller inte. Nuförtiden känner jag att mitt liv är en snurrande kompass, men jag står mitt på sydpolen och det kan bara betyda att alla riktningar är rätt riktning.”

”Lyckans guldgosse.”

”Man” rättar jag.

”Det låter vansinnigt fullt” skrattar Helle. ”Lyckans guldman! Som ett casinospel där man är dömd att förlora alla sina pengar redan från början. Jag kommer kalla dig guldgosse.”

Jag fiskar upp ett par långkalsonger från torkställningen, knycklar snabbt ihop dem till en boll och kastar dem mot henne. Hon fångar dem i ett knyck och trär dem över huvudet.

”Mammut är min riktning. Urtidsdjur ska jag bli.”

Helle är en sån som går utmärkt att jävlas med om man bortser från det faktum att jag alltid finner mig själv besegrad i slutet. Om jag tar ett steg tar hon två, om jag är djärv är hon hämningslös. Hennes ovanligt ljusblå ögon avslöjar inget om hennes sinnesstämning utan ter sig snarare som två sköldar som effektivt blockerar vägen till hennes inre. Ändå är det min blick som alltid viker sig först. Resten av Helles kropp verkar rastlös. Ofta sitter hon ute på stolskanten med en fotsula plant mot golvytan, lite som då man redan under en timmes tid gjort sig klar för att gå men inte kommit sig iväg. Ju mer jag lär känna henne, desto mer blir jag varse om att det finns något gömt hos henne som jag inte kommer åt. Jag erinrar tankarna hos mig själv och drabbas av dåligt

samvete. Är det bara inbillning? Mystifierar jag henne för att Tekniska högskolan fortsättningsvis suger och jag inte har något bättre för mig? Handlar allt egentligen om mina egna emotionella tillkortakommanden?

*

Första gången jag är hemma hos Helle är en fredagkväll i januari då vi traditionsenligt ska dra hem till runk- och pissnästet efter att ha dåsat i soffan på ett sunkigt café i Södalinn halva eftermiddagen. Det har regnat ett dygn i sträck och Tallinn har som vanligt övergett sitt luftiga, sömniga jag och förvandlats till en trång passage som inte förmår svälja trafikmängden. Vattnet kittlar kullerstensgatorna och stänker sorglöst omkring gyttret av människor som utför klumpiga manövrar i tappra försök att ta sig hem torrskodda. En del av fotgängarna har förvandlats till ilska bilförare som ligger på signalhornet redan innan något kommit i vägen. Sirener ljuder dämpat genom vattenridåerna och varken jag eller Helle orkar bli irriterade då vi vid busshållplatsen möts av beskedet att nästan alla bussturer till Mustamäe är inställda.

”Jag vet vad vi gör nu” säger Helle och fiskar upp sin mobil.

Två signaler går fram innan en mörk röst svarar. Hon utbyter några ord med den på ryska och jag förstår att hon beställer en taxi.

”Han har det i blodet” konstaterar hon när en grå Golf med påslagna varningsblinkers tvärbromsar framför oss. Bilrutorna är mörka och allting känns vagt bekant. Vid förarsätet sitter bolt-chauffören som hämtat upp mig från färjeterminalen under sensommaren.

”Känner ni varandra?” frågar jag förbluffat samtidigt som Yuriys ansikte spricker upp till ett leende.

”Mischa! Soome poiss!”

Helle har satt sig i framsätet och medan Yuriy gasar iväg och kryssar mellan bilarna på Narva maantee så att vattnet sprutar åt alla håll utbyter de ord med varandra och skrattar.

”Han frågade mig om jag är din vårdnadshavare eftersom du ser så ung ut”. Jag lutar mig fram mellan sätena och sträcker ut två långfingrar åt vardera håll.

När jag kliver in i Helles lägenhet i ett stenhus i Kadriorg stannar jag direkt till innanför dörren. Lägenheten är stor och luftig. Taket är vitmålat och under färgen anar jag rester av nedslagna väggar. Bara en bärande stenvägg med tillhörande kakelugn tycks finnas kvar av vad som en gång måste ha varit en flerrumsbostad som inhyt en stor familj. På väggarna hänger stora, målade pappersark som sträcker sig från golv till tak. Målningarna är upphängda med slarvigt rivna remsor målartejp. Flera av dem hänger snett. Vissa kanter krullar sig, som om målningarna hängt där länge och sugit i sig fukt. Jag får intrycket av att alla är halvfärdiga processer, samtidigt som det är uppenbart att många inte blivit rörda på länge. Dunkla färger och abstrakta former kryper runt på pappren. Först upplever jag allt som kaotiskt, ditklottrat närmast på måfå, men efter en längre titt blir jag övertygad om att det är precis tvärtom – alla element följer en exakt logik. Jag föreställer mig att jag är pytteliten och innesluten i något levande, något organiskt. Kanske magsäcken från ett djur, eller något ännu mindre: en cell, en atomkärna. Mitt i det höga taket finns ett stort takfönster varifrån det löper en repstege ner till golvet. Invid repstegen står ett stort teleskop med siktet riktat mot fönstret. Invid teleskopet finns en stor, golvfast säng. I övrigt saknar lägenheten möbler. Golvytan är tom. Helle slänger sig ner i sängen.

”Vad ska vi göra?”

Jag står fortfarande och stirrar framför mig på de få, distinkta beståndsdelarna i rummet.

”Alltså” börjar jag och pausar. ”Du har en känsla för vad som är viktigt i livet.”

”Jag trodde det också” säger Helle. ”Nu vet jag ingenting.”

Jag går över det stora golvet och sätter mig på sängkanten.

”Hurså?”

”Jag intalade mig själv om att jag gjorde något viktigt. Att allting spelade någon roll. Men nu vet jag inte längre.”

Jag lägger mig tillrätta bredvid henne, medveten om avståndet mellan våra kroppar.

”Måste allting vara viktigt då? Måste allting alltid spela någon roll?”

”Nej” svarar Helle. ”Förstås inte. Men jag önskar att jag hade ens en enda riktning som kändes viktig. Något slags mål. Något slags ideal. Jag levde alla mina tjugo-och-nånting i tron om att jag var speciell, att

konsten var speciell. Nu är jag snart trettio och det känns som om jag kommit på mig själv med att leva i en enda stor lögn.”

Jag grubblar tyst över vad jag ska säga. Helle har aldrig förut pratat om sina känslor med mig på det här sättet. Det gäller att spela ut korten rätt innan hon upptäcker vad hon håller på med och sluter in sig i sitt skal igen.

”Många säger att trettio-och-nånting är bättre än tjugo-och-nånting” säger jag till slut. ”Jag tror att du har en massa meningsfullt framför dig.”

Heller vänder sig mot mig. ”Jag tror jag vill bort härifrån. Jag har haft så fullt upp med att vara någon. Nu önskar jag att jag vore ingen. Jag önskar att jag var ett stycke dimma som kunde galoppera iväg över havet och försvinna bakom horisonten.”

”Gör det då” säger jag. ”Åk ut och res.”

Helle skruvar på sig. ”Jag vill det. Men det är inte så lätt.”

”Vadå?”

”Du minns väl att jag berättade att jag sålt mina kvarlevor till Naturhistoriska museet?”

”Lol, det minns jag.”

”Då jag gjorde det skrev jag också under ett kontrakt som hindrar mig från att resa bort.”

”Va?”

”Det handlar om byråkrati. De på museet vill inte bli tvungna att utkämpa de papperskrig som kommer krävas om jag dör utomlands.”

”Du skämtar va?”

”Nej. Jag är gravallvarlig. Transkontinentala transporter av lik kostar också massor. De satte verkligen hela sin budget på avtalet, det finns inget till övers.”

Jag skrattar. ”Men vilken dålig ursäkt för att inte åka. De har väl inte utfört något officiellt utreseförbud för dig som skulle stoppa dig i tullen. Och om köpekontraktet är gjort och du redan bränt dina pengar på att åka iväg kan de ju inte direkt kräva tillbaka dem, och särskilt inte om du är död.”

Helle skiner upp. ”Du har rätt! Jag kan faktiskt ghosta allihop.”

Jag vänder mig mot Helle. ”En gång såg jag en utställning med revbenen från en utdöd sengångare.”

”Och?”

”Det hela började med att någon under 1800-talet hittade resterna av ett dött djur i en grotta i Chile. Europeiska vetenskapsmän reste genast dit för att lägga beslag på alla delar av djuret. Delarna spreds ut i hela Europa eftersom forskarna ville ta hem delarna till sina respektive länder.”

”Typiskt.”

”Man kom fram till att det var en utdöd marklevande sengångare som ingen känt till förut. Då blev forskarna ännu mera egotrippade och ingen av dem kunde komma överens om någon institution som skulle få förvalta djuret i sin helhet. Alla ville claima djuret som deras eget för att få äran och berömmelsen.”

”Det var ingen som frågade sengångaren liksom?”

”I alla fall. Sen gick det typ hundra år, eller inte riktigt men nästan, och så var det nåt geni som reste runt i Europa och studerade delarna och märkte att det inte alls var en ny sengångarart utan en vanlig gammal en som redan var helt jättekänd. Vid det laget hade den här så kallade utdöda sengångaren redan fått ett namn och alla kroppsdelar hade snofsiga latinska benämningar efter forskarna som lagt beslag på delarna.”

”Lol. Antiklimax much.” säger Helle och slingrar sitt ben omkring mig. Min nästipp dansar runt i cirklar på Helle-kinden.

*

En tidig vårdag då jag vaknar upp i runk- och pissnästet känner jag instinktivt att något är annorlunda. Jag vänder mig om i sängen och sträcker ut armen för att dra Helle intill mig. Där Helle borde finnas finns bara kylig luft. Jag sparkar av mig täcket och går ut i köket. Helle finns ingenstans i lägenheten. Jag försöker ringa till henne men signalerna går fram utan att någon svarar. Jag kränger på mig kläder och springer till bussen mot Kadriorg med mina oknutna skosnören fladdrandes kring vaderna. En del av mig redan börjar redan nu förstå och acceptera.

När jag är framme i Kadriorg låser jag upp lägenheten med extranycckeln jag fått. Jag gör en Helle, knackar inte ens. På Helles säng ligger hennes telefon. Målningarna hänger kvar på väggarna. Teleskopet står på sin vanliga plats. Helle är borta.

*

Jag flyttar in i Helles lägenhet och stannar där resten av våren. Nätterna blir ljusare och då småtimmarna förstorats klättrar jag upp för repstegen och sitter på plåttaket med Helles täcke svept omkring mig medan staden vaknar upp under den stora, blekröda himlen. Då studierna avslutas för terminen packar jag ner mina ägodelar i en kappsäck. Jag tar ner en av Helles stora målningar från väggen och rullar försiktigt ihop den. Jag skriver en lapp till henne, säger att jag har målningen i gott förvar om hon någon gång vill ha tillbaka den. Jag gör det mest för sakens skull, för att rentvå mitt samvete. I Helles mobiltelefon finns inga svar, men jag hittar Yuriys privatnummer. Jag ringer till honom och erbjuder honom lägenheten. Yuriy tackar genast ja. Han planerar att gå ner i arbetstid nu då han inte har någon hyra att bekymra sig för. I själva verket har han länge drömt om att skriva en rymdodyssé, men tiden har aldrig räckt till.

Jag tar båten till Helsingfors och flyttar in hos Kalle och en annan kille i Mattby. Till hösten börjar jag på Aalto. Ibland på helgerna tar jag ettans metro in till centrum och köper en biljett med studeranderabatt på Naturhistoriska museet. Jag strövar lojt runt bland uppstoppade mammutar och konstiga äggskal. Aldrig ser jag något spår av Helle. Det gör mig glad.

Vinter i Österbotten

II pris

Amanda Nylund

Jag heter Amanda Nylund och är 25 år. Jag har en katt som heter Lillie. Jag är hemma från Nykarleby men bor i Jakobstad och studerar bildkonst på Campus Allegro. I skolan och på fritiden målar jag mycket, ritar, klipper collage och gör serieteckningar och skriver. Men skrivandet är det uttrycks sätt jag hållit på med längst. Jag började skriva innan jag kunde skriva, så mina första sagor som jag skrev i femårsåldern är lite svårlästa, men jag har skrivit sen dess. Att skriva är mitt sätt att överleva och hantera verkligheten. Jag kommer aldrig sluta skriva.

Jag försökte länge samla ihop mitt liv, men lösa postitlappar som rivits sönder är inget riktigt liv. Ditt liv är inte verkligt, inte på riktigt, Anna.

Jag tänkte att mitt liv var ett regn av små papperslappar som föll över mig. Jag tänkte att alla de ord jag skrivit, på papper, på nätet och på mina armar, vartenda ett av dessa ord, att det var de som i slutändan, var jag. Jag var inte mer än det.

Jag minns att Arne hämtade mig från någonstans där jag inte borde vara. Han hade en bok i handskfacket. Tempelriddaren. Pärmerna var söndrig.

– Ni kallar ju ändå mig Arn, sa han.

Att han alltid förlät mig, att han fanns, där, alltid, det gjorde överlevandet lite mer uthärdligt. Det gjorde allt mer uthärdligt.

Jag satt i framsätet bredvid Arne. Freja hade somnat bredvid min bror i baksätet. Vi lyssnade på musik som liknade våra inre landskap och plötsligt vände Arne sig till mig.

– Vilken låt vill du höra på i ditt dödsögonblick, Anna? Jag funderade en stund. Sedan sa jag:

– Captain Morgans Revenge med Alestorm.

Han nickade. Sedan pausade han musiken och bytte till den låten.

November kom och jag minns mörkret. Jag gick med halsduken slängande bakom mig. Jag gick från Roparnäs sjukhus till Vasa. Igen och igen. Mitt November är fruset i tiden och jag ser mig själv utifrån när jag går med Raubtier i hörlurarna, nästan dubbelvikt av senhöststormen. Jag går i alla städer. Ibland utan jacka. Hopplösheten. Självordstankarna. Men det finns någonting annat.

Ediths ögon när hon ser på mig. Hennes ögon. Som skriker: ”Vi klarar det här!” Ögonen. De där ögonen och hennes hår skiftande i grönt. Jag minns att jag kom gående in till Vasa. Jag minns Ediths röst i telefonen, den självklara värmen och att hon sa: Jag kommer.

Jag och Edith i en soffa på Venn. Jag i hennes famn. Evigheten. När hon rör i mitt hår med sina händer vet jag att jag inte behöver något annat än henne i detta liv.

Men, när jag säger:

– Jag tycker verkligen om dig.

Och hon ser på mig med en sån vild intensitet och frågar varför jag får det att låta som något farligt.

Jag vet bara att jag inte vet vad kärlek är, Edith. Det är allt.

Arne körde till Helsingfors och tillbaka, med mig och Iina. Vi hittade inte ljuset någonstans. Vägen var dimmig och när vi kom hem till Österbotten var vi lika ekande fyllda av ingenting som innan vi for.

Österbotten, vad gör du med oss?

Vi hade ingen skam i kroppen. Vi tog inget ansvar. Vi var rödare än solen innan den drunknar i havet. Vi var större än kaoset. Vi var mer än de främmande männen. Vi visste att vi inte kunde bli katter, i den här världen, men vi trodde på en stad bortom stjärnorna där inga katter någonsin blir överkörda. Det var där vi hörde hemma. Vi lånade Edith Södergrans ord och väntade på den milda döden som bringar frihet åt själen. Vi var större. Större än denna värld. Och jag visste att bara vi höll varandras händer genom allt så skulle vi klara det här. Terapeuterna pratade om psykosor. Vi pratade om evigheten och allt.

Den dialektiska beteende terapin blev allt viktigare för min överlevnad. Jag gjorde läxorna och följde reglerna. Jag lämnade aldrig hemma. Inte ens den där gången jag blivit sydd på akuten mitt i natten. Jag ville verkligen lära mig dbt, men det fanns något som skavde.

Hennes ögon som såg på mig med en intensitet större än själva livet.

– Anna, du får inte inleda förhållanden med någon i gruppen.
Men Ediths ögon då?

Hon hette inte Edith. Men eftersom vi båda älskade Edith Södergran och vårt första riktiga samtal handlade om hennes poesi, blev vi varandras Edith. Jag var hennes. Hon var min. Men hon kallade mig Anna.

En fest i en lägenhet i en förort till Vasa. Jag ligger med huvudet mot Ediths bröst och andas in rökluft och framtiden. Jag sträcker ut mina fingrar och Edith pressar sin handflata mot min.

Elektriciteten i det som är vi.

På en bar, Arne som ser på mig och säger:

– Hur är det?

Jag vill berätta om alkohol, borderline och längtan. Jag vill berätta att jag vill hängla med Edith.

Jag säger:

– Förbjuden kärlek.

Arne ser på mig. Och jag vet att han vet mer om mig än vad jag gör själv.

Ibland stängde jag av hela mitt liv och tänkte på den gröna vanten jag tappat bort vintern innan. Det gjorde verkligen ont att aldrig se den igen. Mamma hade stickat den efter ett mönster av sin moster. Mostern levde inte längre. Jag slarvar bort rötter.

I en låda hittade jag armbanden från tonåren men visste inte om de skulle förändra något. Hon jag varit fanns inuti mig. Hon grävde runt i min hjärna med sina magra ätstörda händer. Snart skulle hon hitta ut. Och då skulle hon pressa sig förbi mina ögon och slita loss ögonlocken. Utan ögonlock ser man världens lidande i dess mest mardrömslika form. Då finns ingen återvändo till glömskan längre. Utan ögonlock är man förlorad.

Jag lade armbanden på mig och väntade. Det fanns inget annat att göra.

Jag lade ibland märke till att jag gjorde mig själv hjälplösare än jag var. Men det var lättare att ignorera den insikten.

Dialektisk beteende terapi handlar om att lära sig färdigheter och få ett liv värt att leva. Jag ville förklara för terapeuterna att det är svårt när ens främsta förmåga är att fly ansvar. Jag sökte svaret men glömde gång på gång bort att ta reda på vad frågan egentligen var.

Det gjorde ont att vara människa. Jag blev sakta mer och mer likgiltig. Jag läste "Liftarens guide till galaxen" för femte gången. Jag sov mycket. Det skulle aldrig bli vår igen. Jag förstod inte längre innebörden i ordet kaos. Kanske för att jag varit i ordets innebörd för länge.

Att lära sig sakna är det svåraste. Jag visste inte vad Edith gjorde i den sekunden. Jag visste inte om hon skrattade, grät eller hånglade med någon annan. Jag visste inte. Och nu när jag skriver, minns jag knappt vem jag själv är, eller vad jag egentligen gjorde den där vintern. Allt är bara diffust. Jag minns att det gjorde ont. Jag kunde inte förklara för mig själv vad jag flydde ifrån. Jag visste bara att så länge jag lyssnade på Raubtier och gick eller läste, så länge höll jag ihop. Jag läste Liftarens guide till galaxen. Elimineringen av jorden i första boken tröstade mig. Jag satt på min kompis luftmadrass och läste. När gråten kom för nära gick jag ut. Jag gick planlöst. Människor som mötte mig hade glömska i blicken och ingen frågade varför mina tårar rann. Sånt frågar man inte i Finland. Här lever vi nära polcirkelns förbannelse och vintern är längre än våren och sommaren tillsammans.

Jag saknade norrskenet. Jag saknade Edith.

Det var två veckor till jul och Elsa rymde till Frankrike med en vän och jag satt fortfarande på luftmadrassen hos kompiserna i Vasa och undrade

vad det blivit av alla min drömmar. Jag hatade det att ingen ville rymma över julen med mig. Men mest var jag trött. Trött och ekande tom. Min vän som ägde luftmadrassen gick ut och jag satt kvar i ursinnig vilshenhet ett tag till. Jag väntade på att något skulle hända. Jag väntade på att ångesten skulle gå sin väg. Men det enda som hände var att krisen kom. Den kom och jag var inte redo.

Jag minns att jag inte kunde sluta gråta. Tårarna blev mitt språk för jag glömde bort min svenska. Bröstkorgen drog ihop sig. Syret och blodet, allt gick vilse i kroppen min. Jag försökte hitta en fast punkt att förankra mig i. Men lampan i rummet var släckt. Allt var mörkt. Och ingenting var säkert. Människor, saker, känslor, allt försvinner. Edith var det mest osäkra jag hade. Jag visste att jag måste lära mig att sluta älska henne. Jag visste att jag inte kunde.

Jag somnade och sov 15 timmar.

Dagen efter hämtade Edith mig med sin brors bil.

Jag var på dbt precis som vanligt. Men ingenting var som vanligt. Själva rummet var annorlunda. Jag var så oerhört medveten om Ediths andetag. Jag var så oerhört medveten om allt hon inte sa till mig.

Det blev december och jag fortsatte gå. Jag gick i timmar i städerna och visste sällan var jag var. Edith hade inte hört av sig på flera dagar. Jag gick förbi hennes jobb, jag gick till butiken där vi mötts en gång. Vinden var iskall och varje människa kunde vara hon. Jag bestämde mig för att flytta till staden där Edith bodde. Inte för att hon bodde där, eller kanske just därför. Min vän som jag sovit över hos i flera dagar frågade till sist om jag ville flytta in. Hennes rumskompis skulle ändå flytta ut efter nyår.

– Ja, sa jag. Ja.

Jag lyssnade på Raubtier. Vi var polarvargar och vi trodde att ingen kunde älska oss. Vi frös inuti och vi stred mot Satans demoner för att världen inte skulle gå sönder mer. Vi trodde att det inte gick att älska sådana som oss. Men det fanns någon som såg oss. Min mamma tog

fram garn och stickor. Hon stickade sockor till mig, till Edith och till Oskar och Arne och Freja. Hon stickade till oss allihop och äntligen hade vi de soldatuniformer vi behövde för att hålla apokalypsen på avstånd.

Mina helger fick en egen rytm. Universums blod pulserade på ett nytt sätt och människor trädde fram ur periferin. En av dem var Lisa. Hon blev självklar, nästan på samma sätt som Edith var självklar. Bortom Lisas lägenhet fanns världen och svarta skuggor i gathörnen. Jag gick långa promenader i snöslask. Jag stod utanför hennes port utan att våga ringa på. Jag ringde till henne en kväll när jag var hemma hos mig.

– Kom, sa hon.

Och jag gick dit.

Hon kramade mig. Jag var innanför väggarna. Jag var i galaxens centrum och hennes tunga smakade som explosioner av evighet när vi hånglade. Hon var en av de söndertrasade själarna. Hon hade sockor som min mamma stickat. Lisa var också ett borderbarn. Hon hade också gått dbt. Hon var vackrare än Finlands lucia och när jag låg i Lisas famn efteråt, kändes det som ett stort fuck you till terapeuterna. De skulle aldrig förstå att det där livet som är värt att leva är något som vi borderbarn kan uppleva mitt i kaoset och helvetet.

Lisa rörde vid mitt hår, vid mina händer. Hon slutade inte röra vid mig. Senare på kvällen föll vi ihop på den våta asfalten utanför. Vi hånglade under stjärnhimlen och människorna som gick förbi sa ingenting. De var inte gudinnor som vi.

Två dagar senare när vi körde från Jakobstad började en tanke gro i mig. Jag satt i framsätet igen och jag sa:

– Arne, handlar allt om att känna sig oövervinnelig, om att uppnå det där episka? Är det därför de far till Nordpolen?

Arne höll foten på gasen. Vi satt i en Saab 900 som var äldre än mig och Arne tillsammans.

Finland gled förbi utanför fönstret och Arne började berätta om en fallskärmshoppare han läst om i en bok. Han sa att fallskärmshopparen levde för det där ögonblicket innan han drog ut snöret så att fallskärmen vecklade ut sig. Men varje gång han hoppade dröjde det några nanosekunder längre innan han kom sig för att dra i snöret och en dag vågade han inte hoppa mer. Han kunde inte lita på att dra i snöret i tid.

– Och då måste man sluta, sa Arne.

Jag förstod. Jag hade aldrig förstätt något bättre än det här.

Allt var som förr igen. Smärtan hade återvänt och jag fann mig tillrätta i den oroväckande snabbt. Ångesten var en filt som liknade vintermörkret och kattklorna som rev upp mig inifrån var borderline själv. Jag visste vad det här var. Jag kunde det här spelet. Jag hade spelat det förr.

Mina föräldrars katt strök sig mot stolsben, mot min systers ben och mot allt annat än mig. Hon kröp upp i min brors säng. Hon var alltid nära någon annan. Jag ville veta vad jag gjort för fel, men att lära en katt tala är lika svårt som att leva på jorden som människa. Hon kunde inte berätta vad som blivit fel mellan oss. Hon gick iväg med svansen i vädret och stolta tassar i snön.

Jag och Arne och min syster och min bror gick i de stora skogarna. De gjorde upp eld för jag kunde inte. Det var jullov från dbt och jag använde distraktionsfärdigheten 24 timmar om dygnet. Jag minns att jag ville att de skulle lära mig hur man får saker att brinna. Men jag visste inte hur man gör när man frågar.

Natten före julafton förstod jag äntligen varför det aldrig kunde bli bra. Jag förstod att Gud i vredesmod, hade utsett mig och mina vänner till dejuorerande världsångestbärare. Insvept i en mörkblå filt vilade Gud i sin boning ytterst i havet, egensinnig och trött, medan jag och Edith och Lisa kämpade oss blodiga för att rädda en fördömd planet. Någon

av oss måste känna världssmärtan. Den måste kännas hela tiden. Vi bar den, överlämnade den mellan varandra som en flämtande fackla. Vi tilläts aldrig bli lyckliga. Vi bodde i en stad där katter förr eller senare blir överkörda. Vi bodde på jorden och vi såg inte stjärnhimlen för Gud hade tagit den ifrån oss.

Natthimlen var full av giftiga gaser och på jorden beskyllde alla varandra för stjärnhimlens försvinnande. Gud hade vänt sig ifrån mänskligheten.

Själva julafton gjorde inget intryck på mig.

Jag mötte Eino

III pris

Vendla Fagerudd

Jag är 24 år, uppvuxen i Jakobstad och numera bosatt i Helsingfors. Jag är utbildad sjukskötare och studerar nu journalistik och kommunikation. Kreativt skrivande är mitt största intresse och något jag hoppas få jobba med i framtiden. Jag ser upp till författare som lyckas både roa och beröra läsaren, känslor jag själv vill framkalla genom mitt skrivande.

Efter många timmars körande genom de norrländska skogarna möts jag av ett stort rött egnahemshus som lätt skulle kunna misstas för en ladugård. En stark lukt av tabac är det första jag lägger märke till när gårdfarihandlaren Eino slår upp dörren till sitt hem. Utan ett ord välkomnar han mig genom att vifta vilt med handen och går sedan in i vardagsrummet där han slår sig ner i soffan. Skorna klibbar mot linoleumgolvet och de gulfläckiga tapeterna vittnar om många års tobaksförbrukning. Eino nickar mot en fåtölj där jag sätter mig försiktigt. Soffgruppen omges av ett tiotal stora kappsäckar och mot fönstret står två rostiga cyklar lutade. Radion spelar Kentas "Utan att fråga" och Eino nynnär med. Jag inleder diskussionen med att fråga honom om hur digitaliseringen påverkat hans karriär.

– Ännu på 90-talet blomstrade affärerna, nu är situationen sju resor värre. Ingen uppskattar nasare längre, nuförtiden handlar alla på nätet, svarar Eino medan han rullar en cigarett.

Jag fortsätter med att fråga om han fått hjälp av vänner och bekanta under de svåraste tiderna. Han ler ett ansträngt leende och tar några djupa blickar på cigaretten.

– Jag och mina vänner har skapat ett slags fack, vi tar hand om varandra och värnar om våra rättigheter. Tack vare några eldsjäalars hårda arbete och grannarnas givmildhet får jag mat på bordet, men om några år kommer jag att vara tvungen att sadla om.

Jag ska just tacka för mig när Eino drar fram en liten porslinslefant ur innerfickan på sin väst. Jag frågar om jag kan betala i euro och räcker fram en skrynklig femeurosedel. Han tackar och rycker snabbt sedeln ur min hand. På vägen ut vänder jag mig om och ser Eino vinka adjö med ett brett leende.

Jag sätter mig i bilen och lutar huvudet bakåt med en djup suck. Hur i hela friden kunde min chef tro att det här kunde vara något av värde. Att jaga original ute på landsbygden för att med våld pressa fram en

nyhet. En nerrökt och förmodligen alkoholiserad äldre herre i ett ruckel nästan 800 kilometer från redaktionen. Kanske är det ett test, för att ta reda på om den nyanställda ungdomen till journalist är dum nog att brassa i väg på vilka vansinnesuppdrag som helst. Trött och något förnedrad packar jag ner bandspelaren i väskan och vrider om nyckeln.

Känslan av hopplöshet är ännu påtaglig är jag lämnar skogsstigen och svänger ut på landsvägen. Jag tar fram min telefon och byter snabbt låt. Det är maj men Tommy Körbergs "Julen är här" får duga. Jag borde inte dricka men hela min kropp skriker efter en Pripps Blå.

Kanske en inte skadar, tänker jag och vill minnas att det finns en bensinmack någonstans här i närheten. Fiat Punton rusar fram längs vägen och jag och vrider upp volymen till max.

Mycket riktigt, Sissel Kyrkjebø hinner knappt gå upp i falsett förrän jag får syn på "Lennis mack".

Dörren ger ifrån sig ett pling när jag träder in i det som visar sig vara byns svar på Shell. En man iklädd nätundertröja och förkläde står vid disken och kliar sig i mustaschen. Jag hälsar med en nickning och får en trött blick till svar. Jag går fram och ögnar igenom utbudet. Mest läsk och lättöl, några torra frallor och bakom disken skymtar några enstaka slitztidningar.

Kanske bara för stammisarna, tänker jag och försöker dölja ett leende.

– En Pripps! säger jag käckt och inväntar han-som-kanske-heter-Lennis reaktion.

Han som kanske heter Lenni synar mig från topp till tå, smacker lite och lunkar långsamt i väg till kylskåpet. Han böjer sig mödosamt ner och ger ifrån sig ett litet stön när han plockar fram den blå burken. Jag betalar och går och sätter mig vid ett av borden vid fönstret. En teve uppe i hörnet visar "Öster om Eden" och en stickande lukt av stekflott sprider sig i lokalen.

Jag knäpper upp ölen och betraktar samhället utanför. En tant har satt sig för att vila på en bänk bredvid korvkiosken, ett gäng pojkar står och trixar med sina cyklar vid något som ser ut som ett nedlagt gym.

Plötsligt ser jag en bekant figur uppenbara sig. Jag känner igen honom direkt, gummistövlarna, den beige västen, det oborstade håret som sticker fram under kepsen. Han cyklar långsamt med en cigarett i mungipan och siktet inställt på macken. Han stiger av och ställer cykeln strax intill dörren varefter han torkar sig i pannan med handflatan. Dörren ger ifrån sig samma pling som jag välkomnades med och Eino stegar bestämt fram till disken.

Han som kanske heter Lenni spricker upp i ett stort leende. De språkar med varandra en stund, han som kanske heter Lenni tar fram en stor plastdunk och håller upp en generös mängd av en genomskinlig vätska i ett tjockbottnat glas som han räcker över till Eino. Eino nickar och går och sätter sig några bord från mig.

Filmen verkar ha tagit slut och jag känner mig uttråkad. Eino smuttar försiktigt på drycken som jag antar att är hembränt. Vafan, tänker jag och går fram till honom. Jag sätter mig modigt mittemot honom och tittar nonchalant ut genom fönstret. Eino verkar inte ta någon större notis om den unga journalistjäntan som valt att göra honom sällskap, utan tittar ut i intet med munnen öppen. Efter en stund harklar jag mig och först då möter han min blick.

– Hej, säger jag och ler.

– Hej hej, svarar Eino och tömmer sitt glas.

– Vad gör du här?

Han skruvar på sig och verkar besvärad av frågan. Jag börjar känna mig illa till mods, varför gör jag så här? Jag har det material jag behöver, att prata med honom nu är enbart av nyfikenhet, vilket han säkert förstår. Ändå tycker jag mig se en värme i hans ögon, det känns som om jag träffat honom tidigare, någon gång för länge sedan.

– Vad jag gör här? Jag har jobbat hårt och vad är då bättre än att slappna av med ett glas mäska? Dessutom känner jag Lenni. Vi flyttade hit samtidigt och har hängt ihop sedan dess.

Han heter alltså Lenni, tänker jag och kan inte hejda nyfikenheten.

– Varifrån kommer du?

– Jag är sverigefinne, svarar han, vi flyttade hit när jag var åtta. Jag vet inte om det var så klokt, ingen hade någonsin gett löfte om att vi skulle

garanteras ett lyckligare liv. Men här är vi nu. Mina föräldrar är givetvis döda sedan länge, och inget hindrar ju mig från att flytta tillbaka. Men Lenni och jag har ju varandra, det får duga.

– Har du haft någon fru?

Jag märker att jag än en gång gått för långt. Eino verkar inte ta illa upp av frågan, snarare verkar han road. Med ansiktet något framåtlutat plirar han på mig med ett litet leende. Jag märker att jag rodnar.

– Vad tror du själv? frågar han och gestikulerar en ring runt sitt ansikte. Nå vem vet, kanske det hade funnits någon urbota tokig och anspråkslös bondmora som hade orkat med en utbildad och låghalt lösdrivare som jag. Ärligt talat trivs jag bäst ensam, men jag har faktiskt en dotter.

– Va? utbrister jag lite för snabbt. Eino ger mig samma blick som innan och ler ett ännu bredare leende. Först nu ser jag att han har guldtand.

– Tror du att jag ljuger? Hon bor i Kiruna nu, jag tror att hon börjar närma sig 35. Vi har inte setts på ett tag. Jag fick höra att hon fanns bara för några år sedan. Hon tog kontakt och kom och hälsade på, vi är inte ovänner eller så men hon är lite som jag, trivs bäst ensam.

Jag vet inte vad jag ska säga. Eino fnissar lite, reser sig och går fram till disken. Jag sneglar mot honom och ser att Lenni fyller på hans glas.

– Kan jag också få? hojtar jag.

Timmarna går, vi skålar och pratar om allt mellan himmel och jord. Känslan av att jag träffat honom tidigare hänger kvar och jag känner värmen, kanske av mäskan, kanske av lycka, sprida sig i hela kroppen. Han berättar om det sjukaste han lyckats sälja, en sparkstötting med endast en med, en porslinspotta fylld med dill, tolv slitna exemplar av kommunisttidningen ”Röda faran” som slutade säljas redan på åttiotalet.

– Hur i hela friden lyckades du sälja pottan? kvider jag fram mitt i en skrottattack.

– Det var en bra potta! Antik till och med, men hur skulle någon förstå dess charm. Så jag pyntade den med en knippe dill och hoppades på det bästa. Det var ta mig fan det första jag sålde på den marknaden. Folk är så jävla mycket dummare än man tror, kom ihåg det.

Eino pustar ut och säger att han ska gå på toa. Jag bläddrar i en slitztidning och ser att både bokstäverna och bröstet börjar suddas ut av ruset. Lenni gnider en trasa över kassaapparaten och nynnär på något som radion spelar. Han verkar nöjd över att ha fått sällskap. Stället tycks inte vara speciellt populärt. Den enda kunden jag sett var en långtradarhaufför som kom in för att fråga om vägen. Hon köpte en påse tuggummi, kanske för att vara artig.

– Lenni! Vrid upp! hör jag Eino ropa från andra sidan lokalen.

Lenni springer fram till radion och ur högtalaren skrålar Ola Magnells ”Pappa”. Jag ställer mig upp på en av lädersofforna och Eino gör mig sällskap. Tillsammans stämmer vi upp i sång och allt känns så rätt. Lenni svingar trasan i luften och Einos raspiga röst skär i öronen. Det låter underbart, vilken känsla. Jag sluter ögonen och låter mig omfamnas av värmen.

Pappa, när det kryper under skinnet och blir kaos

Och när jag skenar fastän jag behöver ta en paus

Då tänker jag på dej och det liv du levtt och sett

Bland smedjor, skjul och stallar

Bland trädor, stubb och vallar

Och undrar hur det nu har kunnat bli så skevt och snett

Jag vaknar upp på golvet med bultande huvudvärk. Jag tittar mig omkring och inser att jag ligger bakom disken. Solstrålarna tränger igenom glasskivan och bildar små solkatter som dansar över lapptäcket jag ligger nedbäddad under. Det luktar russin, med inslag av kattpiss. Jag mår så illa. Det sista jag minns av kvällen är Einos mullrande stämma och känslan av mäskdunkens sträva mynning mot mina svullna läppar.

Jag slänger av mig lapptäcket och reser mig upp. Halvvägs ger benen vika och jag faller rakt in i tidningshyllan. Jag ställer mig på alla fyra och häver mig upp på fötter med stöd av disken, håller tillbaka en kväljning och låter blicken glida över lokalen.

Stället ser förvånansvärt städat ut. Det enda som skvallrar om mitt och Einos vilda tisdagskrök är mäskdunken på golvet. En ung man med

jeansskjorta och vit keps står utanför och tittar fundersamt in. Han vänder bort ansiktet och går i väg med raska steg när jag möter hans blick. På något konstigt sätt känner jag mig mäktig.

Vid ett av borden sitter Eino, nästan upprätt, med ansiktet vilande på handflatorna. En liten strimma saliv rinner längs hans mungipa, saktar in när den når skäggstubben och droppar ner i en liten pöl som bildats på den svarta, blanka bordsytan. Han är nästan söt, tänker jag och fnissar.

– Hallå där! säger jag högt och stryker handen över Einos mungipa där ytterligare en salivdroppe kicar fram. Han ger ifrån sig ett rosslande läte och blir med ens klarvaken.

– Jaha, hej. Du är kvar, säger han och kastar ett getöga på sin klocka.

Jag sneglar mot väggklockan och ser att den slagit tolv. Jag kommer inte att vara hemma förrän sent i kväll. Texten ska vara klar i morgon.

– Jo, men jag ska åka nu. Är Lenni här? Jag skulle vilja ha något att dricka.

Eino ställer sig upp. Ansiktet är förvridet av smärta men han masar sig ändå fram till disken. Jag känner mig som ett barn när jag svansar efter honom. Att beblanda sig med en okänd farbror uppe i norr, supas skallen i bitar och sedan väcka honom ur bakfylledvalan för att gnälla om läsk, vad är jag egentligen för människa? Jag går snabbt fram till kylskåpet och plockar fram en Pepsi. När jag vänder mig om står Eino och plirar på mig med samma retsamma, nästan flirtiga blick som i går. Något säger mig att han nog inte är fullt så besvärad som jag trott.

– Men Lenni är ju inte här, konstaterar jag frågande, hur ska jag betala?

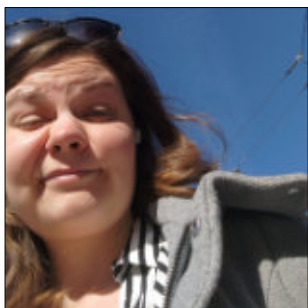
– Det kallas självbetjäning, säger Eino och ler malligt.

Han ger kassaapparaten en ordentlig smäll och luckan åker upp. Varsamt viker han ner en femeurossedel bland mynten.

Hedersomnämmande

Rebecca Ahlbäck

Jag ser mig inte riktigt som en skrivande person av någon orsak. Men jag kanske kan bli. Jag tror på texter, oavsett.

På tisdagen slår framtiden ut min tankeförmåga och mina händer ihop min dator. Det är bara jag och dagdrivare på spårvagnen där jag sätter mig för att hoppas att den kan ge mig ledtrådar till livet. Det är en gammal modell, möblerad med enkelsäten längs med det vänstra sidan längs bak. En gammal modell, med ett högre behov att göra väsen av sig under sin färd. Ett nästan taktfast dunkande. Som en låt från barndomen som sätter sig som berget. *Ont det gör ont det gör ont.* Jag minns så väl hur den låten i flera år bara målade upp blåmärken och brutna handleder för mig. Plåster som virvlande runt i huvudet. *Jag börjar bli van.* I några sekunder överväger jag att lämna tygpåsen med mina böcker och laptop på sätet bredvid mig. Det ger inget skrubbsår men något reellt att bita i. Något att bryta ihop över. För det har jag inte. En tilltufsad man som ser ut att ha hittills sovit kvicknar till då en bekant ansluter och jag tänker att jag för i helvete inte kan tycka synd om min problemlösa tillvaro då jag delar resväg med de av guds barn som med nöd och näppe behåller byxorna på anständiga breddgrader. Så jag lyfter beskedligt upp min väska. Jag är ett ickeproblem.

Det enda som gör min lägenhet bättre än hans är att jag har en diskmaskin. Men då har han i och för sig tre gånger mer bänkyta att i godan ro samla upp helgens vinglas och ungsformar på. Dessutom är det sextio moln av lätthet att skrubba matrester när hjärnan redan gett upp på skrivandet innan kroppen ens klättrat upp för bibliotekets trappor. Andas lätt. Andas tungt. Testar olika medan vattnet i diskon blir grumligare och grumligare. I alla fall så fyller jag den här tidiga eftermiddagen med mening. Allt som för livet framåt är väl meningsfullt. *Evolution.* Jag gräver runt i kyl och frys och börjar steka på en gammal påse spenat. Inte för lyxigt, men moget och medvetet. Det är onekligen en rimlig deal att jag bor gratis i en central trea mot att jag som hushållets student – rakt av ledig – bidrar till hushåll och näringsintag. När lasagnen är i ugnen sätter jag mig vid köksbordet för att veckohandla. Toppen av ett isberg för varför det egentligen är

orimligt att jag fortsätter hyra mitt kråkbo 40 minuter från stan. Till hösten i och för sig, när jag blir magister i socialvetenskap och tvungen att säga upp alla mina studieförmaner. Så dunkar den igen. *Ont det gör ont det gör ont.* Jag söker upp min barndomsdänga på Youtube. Klippet är så gammalt att rutan är det gamla, mer kvadratiska formatet. Jag klickar in helgens middagsingredienser och basmaterial till frukostar i takt med en rytm som inte längre alls liknar spårvagnens. När låten är slut byter jag flik igen för att hitta nästa låt men när jag förväntar mig att Linda Bengtzing ska ta ton märker jag att klippet inleds med reklam. Jag hejdar mig för att kunna klicka bort den. Hejdar mig igen. För att det är en reklam för graviditetstest. Jag ignorerar pilen som lockar mig att hoppa över reklamen. Ser hela den dubbade charaden med kvinnor som faller datoranimerade lyckotårar. Låten går igång. Tvekar jag ens innan jag klickar ner det i min virtuella varukorg?

När han väl kommer hem har jag redan hunnit både diska undan och duka. Jag har dragit av mig strumpbyxorna för enkelhetens skull så det satans kalla sekelskiftesgolvet har skapat en total temperaturkontrast från mitt dunkande huvud till mina bortglömda tår. Jag andas in och drar på mig min mest behagliga men ändå mystiska min och möter hans blick när han kommer in i köket. *Och alla omkring.* En puss på pannan. *De märker ingenting.* Jag tar tag i hans nacke för att få någon effekt på mötet. Han hänger av sin kavaj på en stol och andas in teatraliskt. "Mmm vad gott det doftar", säger han och låter exakt som min pappa så jag måste blunda och svälja en gång för att bli av med äcklet men bestämmer mig för att skjuta det åt sidan, is i magen som i mina tår, och går fram till honom. Han blir förvånad men är genast med på noterna när jag drar honom till vardagsrummet och gränslar honom på den trots allt väldigt ungarlsaktiga lädersoffan. När jag klär av mig märker jag att han inleder en antydning om att vi är oskyddade men jag är steget före och kysser honom distraherande. När jag trycker mig ner över honom några sekunder senare är han fortfarande distraherad men i takt med mina höft rörelser blir även hans andning rytmisk. *Ont det gör ont det gör ont det gör ont.* Förutom att det gör inte alls ont, för någon av oss. Och jag märker att han bereder sig på att dra sig ur men då drar jag på mig min mest glansiga blick och ber honom sensuellt att komma i mig. I en tredjedels sekund ser jag honom tveka.

I en tredjedels sekund ser jag honom undra om jag är säker på cykeln, om det är värt risken. I en tredjedels sekund ser jag honom möta mig i det här och som den medvetna 2000-talsman han är fånga upp och belysa mitt avvikande beteende. Men jag vet hur mycket han gillar det. Han är 33 år och har typ allt och att komma hem till lagad mat och oskyddat sex gör inte tillvaron sämre. Så när sekunden är över går ögonen i kors på honom och extasen över min villighet tar över.

Vi pratar aldrig om den eftermiddagen. Vi äter och han tar på dubbarna men kysser mig för visso nyskapande ömt innan han tar sig ut på sin löprunda. Lite som att jag fått en helt ny typ av status. Men jag tror att statusen sitter i min betraktelse snarare än hans. Jag känner mig kvinnlig. Jag duschar och rotar fram en gammal ansiktsmask i badrumslådan och när han kommer hem ligger jag parodiskt på sängen i morgonrock och turban och bläddrar i ett livsstilsmagasin – jag brukar läsa tyngre än så, men avhandlingen drar musten ur mig. För ett ögonblick fladdrar tanken på att lämna den åt sitt öde genom mitt huvud. Vad ska jag göra med min magisterexamen? Han tjänar väl tillräckligt för oss att leva ett dragligt liv i en välstädad förort. Jag ser mig själv leva varje dag som idag och för varje glimt av bullbak och krukväxt och nagellack älskar jag mitt framtida jag lite mer. *Spruckna slidväggar och uppfläta blygdläppar. Ont det gör ont det gör ont.*

På onsdagen vaknar jag av att dörren går och jag förvånas över min lättnad över att vara ensam. I några trevande nyvakna sekunder hinner jag förvänta mig att en mjuk och behaglig närvaro ska möta mig när jag öppnar ögonen. Jag vänder på mig och ser ut över den halvtomma sängen, sökande efter bevis på att jag lyckats fånga en gnista mening igår. Men istället är jag mest kissnödig.

Det är när jag sitter i badrummet och får syn på de hopknölade strumpbyxorna från igår som verkligheten, inte som jag vill den utan som den är, kommer ikapp mig. Men jag får inte panik över varken mitt beteende eller tanken på vad som har eller inte har tagit fäste i min livsmoder under natten. Jag känner bara hur det är som att en laddning som legat i min kropp ända sedan jag kom hem igår släpper och istället för att börja känna mer för situationen är det bara tyst. Lugnt räknar jag veckor i mitt huvud och landar i att det inte borde vara någon fara. Eller ja, för ett klockvarv sedan tänkte jag ju att just den faran skulle

hjälpa mig. Men nu är verkligheten och framtiden precis lika dimmiga som förut med skillnaden att jag känner avsmak mot mig själv när jag passerar vardagsrumssoffan och går in i köket. Inte för vad jag gjort utan för den framtid jag trodde jag vunnit.

Det är inte något dramatiskt i att jag plockar ner lite förnödenheter i min sportbag och promenerar iväg till den mer trafikerade vägen några kvarter bort. När jag väl sitter på bussen skriver jag till honom att jag tar några skrivdygn i min etta och att vi ses till helgen. När vi precis blivit ett par gjorde jag ofta så, åkte iväg, stängde in mig för att försöka hitta fokus till deadlines bortom förälskelsemoln och genom alla år har jag fortsatt med det då och då. Det är inte heller första gången jag använder skrivron som vit lögn för att bara få vara i fred en stund. Men bara några minuter in på bussresan börjar jag känna gårdagens dunk i öronen igen och då förstår jag varför jag sitter på den här bussen. *Ont det gör ont det gör ont.*

På torsdagen sover jag hämningslöst. När ljuset strilar in genom persiennerna förstår jag att det är förmiddag, men några andetag senare har jag dragits tillbaka in i min dvala. Det är sen eftermiddag då jag vaknar tillräckligt för att hinna sätta mig upp utan att somna om. Jag går några varv i enrummaren. Putsar bort lite damm från en tavla, dricker vatten och sköljer av mitt ansikte i hopp om att bli av med den oundvikliga dåsigheten. Sen sitter jag på min säng och ser ut över den minimala lägenheten och det liv som spelar upp sig i repris framför mig där inne. Jag ser juriståren då jag skryter om min framgång för vänner som sedan inte längre var mina. Jag ser juriståren 2.0 då jag gråter över den ensamhet som kommer över en när det visar sig att lagböcker inte ger så mycket mänsklig värme. Och sen, när jag tröttnade på paragrafer och tog sikte på något praktiskt och jag sökte till en ny utbildning och med nöd och näppe kom in för jag hade städat undan så mycket av min ungdoms empati i försök att bli vuxen. Då hittade jag människor som fick mig att missa deadlines och gå bakfull på omtentor, som fick mig att leva. Vi bestämde oss för att tågluffa den första sommaren efter att vi strålat samman men vi hade alla ont om pengar och gick in för grava sparprogram. En seg söndag konstaterade vi krasst att en kvinna kan leva på tre kvarts pizza likaväl som en hel. Hela den våren beställde vi därmed alltid 3 pizzor som delades på 4 och vi noterade nöjda att vi sparat in 25 % på bakiskäk.

Några veckor innan vi åkte iväg träffade jag honom. Under hela resan undrade mina vänner varför i hela världen jag drogs till en så gammal man men jag lugnade dem med att jag inte såg det så seriöst. ”Men han då? Han är ju gravallvarlig”, la de till med uppspärrade ögon. Jag förklarade att det absolut var något riktigt mellan oss, att det inte behövde betyda för evigt och att jag uppskattade att skriva med någon som kunde vika sin tvätt och inte skickade bilder på sina vänners rövhål mitt i nätterna. ”En kvinna alltså”, tillade någon och vispade teatraliskt med tungan mellan sina utspärrade pek- och långfinger.

Jag hade mycket riktigt inte tänkt mig det. Jag hade ju en oändlig tankekarta i mitt huvud som snarare liknade ett stjärnklart himlavalv. Det var aldrig som att en relation skulle ha varit ett problem för mig. Inga av drömmarna innefattade polygami eller att utforska riskabel promiskuitet. Det vara bara något med ovissheten som gav mig så mycket utrymme att vilja framåt. Och att då sitta och bestämma sig för en annan människa skulle genast likt en motorväg på jorden bleknat en del av sikten på min stjärnkarta. Tänkte jag då. Men fem veckor på vift gav mig inte bara oförglömliga resminnen utan också nya perspektiv på leda och hemlängtan. När jag kom hem var jag trött och framförallt pank och den praktiska trygghet som han kunde erbjuda blev den perfekta kontrasten. Det första årets smekmånadsstämning med de nya studierna hade också klingat ut när höstterminen drog igång och den mentala trötthet det skapade gjorde att det kändes ganska okej, vilsamt, att stänga några av möjlighetsfönstren. Så blev det vi. Och jag började stänga fler och fler fönster. Vande mig med den bekvämlighet det gav mig i gengäld.

Jag trycker igång vattenkokaren och börjar rota i skåpet efter tepåsar. En gång i tiden var det allt jag behövde. Kylan kunde gapa tom och hur trött jag än var på pasta och gröt kände jag alltid att kvällen fick ett lyft när jag omsorgsfullt valde ut en påse från min samling av lågprismärken i urskilliga smaker. Inte tre marmelader och vinkyl. Inte nån jävla ansiktsmask eller charkbricka. Jag minns inte vad det var jag ville då. Bara att de var långt bort tillsammans med den examen som nu står och bankar på min port. Mina drömmar är alldeles för nära för att jag ska kunna fånga dem. Alls se dem. Om de var där långt, långt borta kunde jag lyfta huvudet och se upp över muren och med tillförsikt tänka att där jag vill hamna - hamnar jag säkert. Men nu vet

jag att allt det här står bara några meter ifrån mig men med väggen som är mitt liv är så hög och så tätt struken längs mitt ansikte att jag inte ens kan minnas hur det kändes då. Då när framtiden var så där himmelsblå.

På fredagen sitter jag på en spårvagn igen. Jag har ingen väska att ens av misstag glömma på sätet. För att markera för mig själv har jag lämnat såväl linsvätska som telefonladdare och kalender i min lägenhet. Viskade nästan ömt att jag kommer tillbaka till dem där de låg på köksbordet.

Mina steg ekar i trapphuset. Lätta fötter blir till tunga ljud. Men det gör inte ont. Jag stannar upp några sekunder utanför dörren. Liksom smyger med kroppen som om han hade stått och väntat på mig med örat mot dörren. Egentligen hade jag kunnat stå här hur länge som helst. Kunnat gå. Kunnat aldrig ha kommit hit. Lämnat biblioteks-boken – han hade ändå lämnat in den förr eller senare- till sitt öde, försönd mig med alla andra okända föremål som kanske eller kanske inte blivit kvar och jag därmed kanske eller kanske inte skulle komma att sakna. Försvunnit eller kanske rent av gjort en dramatisk exit. Följt rytmen i mina känslor. Men jag lyfter varsamt upp nycklarna och sätter dem i låset. Som alla gånger förut. Som inga gånger förut. Det osar varma känslor i hela lägenheten och jag märker hur hans röst är om än ännu mer bekräftande än för några dagar sedan. Men svävande, sökande, ivrig i sin kärlek. Kanske han har förstått. Han vet att jag lämnar honom nu och har laddat upp med vördnad inför mitt beslut för att göra det sorgliga vackert.

Medan jag tvättar mina händer blir jag redo. Jag ser mig själv fokuserat i ögonen genom spegeln. Jobbet är redan gjort. Jag vet inte vem som uppmuntrar den andra mer, jag eller spegelbilden, men hon har redan en klarare blick än den hon bjöd på senast. Framtiden är och har alltid varit min, nu måste jag bara beröva honom den. Jag sticker in huvudet i köket och ser att matkassen jag beställt har levererats och att han är i full färd med att packa upp den. Men det är något som fångat hans uppmärksamhet och han uttrycker inte alls den behärskade melankoli som jag förväntat mig. Det tar mig ett ögonblick att identifiera vad det är han håller i. Sen minns jag. Tittar upp på honom. Honom, och leendet som spricker upp över hela hans ansikte.

Hybrisens tecken

Hedersomnämmande

Daniel Wickström

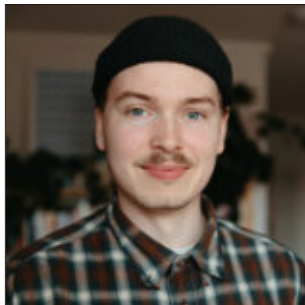

FOTO: AMANDA GRÖNROOS

Mycket av min tid går till att jobba med texter. Då jag inte läser skriver jag litteraturkritik för finlandssvenska dagstidningar och tidskrifter. Alltmer skönlitterärt skrivande försöker jag mig också på. För tillfället är jag bosatt i Åbo där jag skriver min gradu i litteraturvetenskap. Vid sidan av studierna och frilansandet jobbar jag som kritikombud på Kritikbyrån. Jag ser också gärna på dåliga serier och bra filmer.

Låt mig berätta hur det gick till då jag, i ett tillstånd av hybris, glömde bort min kära flickvän och jagade en kvinna jag aldrig träffat, och som jag fortfarande inte vet om hon finns eller, om så är fallet, om det är mig hon älskar och om jag älskar henne. Det var en fredag och min flickvän hade varit bortrest några dagar. I hennes frånvaro blev vår lägenhet, som vi nyligen flyttat in i eftersom vi ville bo mitt i stan, ett tomt, skört, skal som genomträngdes av eftermiddagssolens strålar och tog sig formen av ett skelett; att vistas där inne var som att vara fången inuti en enorm, uråldrig, dammig best. Som de flesta andra dagar kom jag hem efter eftermiddagsföreläsningen, tog av mig skorna innanför dörren, hängde upp jackan, tvättade händerna, plockade upp dagens sorgliga post som låg nedanför brevkastet, öppnade plikttroget räkningen, som av logon att döma härstammade från kvällskursen i keramik vi bestämt oss för att gå tillsammans, betalade räkningen med hjälp av mobilbanken, bytte jeansen mot mjuka hemmabyxor, knäppte på vattenkokaren och hällde kaffe i pressen. Dagens föreläsningar hade handlat om straffrättens allmänna principer, en kurs som jag tvingats gå nu i efterhand på grund av att jag inte deltog i kursen under mina första studieår. Jag skulle ändå aldrig arbeta med straffrätt; att försvara en mördare skulle aldrig falla mig in, för mig är moralen större än lagen. Medan vattnet kokade upp svarade jag på hennes senaste meddelande. Jag saknade henne, och trots att jag visste att vi skulle ses nästa dag, då hon skulle komma hem från studieresan till Tyskland, kände jag ett behov av att ta mig ut ur lägenheten, vi hade alltid bott där tillsammans och utan henne hade jag inte längre någonstans att fly, ingenting som gav mig trygghet. Därför var jag lättad att få komma därifrån, ta mig ut för att gå på en fest senare på kvällen.

I tristessen som tog över hennes plats i lägenheten hade jag åter tagit mig ovanan att regelbundet och systematiskt scrolla genom sociala medier. Med kaffekoppen i ena handen och telefonen i den andra satte

jag mig tungt i soffan och slängde upp benen medan jag balanserade handen för att inte stänka kaffe på det nya och fortfarande sträva tyget. Fingrarna rörde sig närmast reflexmässigt över skärmen i ett slags omedvetet schema som inarbetats i muskelminnet för stunder som den här, då jag metodiskt arbetar mig igenom alla sociala medier jag använder. Först klickar jag in mig på den viktigaste och mest tillfredsställande appen, Instagram. Precis som för de flesta andra i min ålder är det där jag voyeuristiskt kan följa med vad mina vänner har för sig. Efter att jag läste om en undersökning som visade att personer som följer många människor de inte känner på sociala medier löper större risk för psykisk ohälsa har jag avföljt nästan alla andra än mina vänner och bekanta, och därför utgör Instagram inte längre det djupa kaninhål som det en gång var. Även denna eftermiddag var det ganska lugnt i min bekantskapskrets; någon hade gått på café efter föreläsningen; en bekant i en annan stad befann sig på en krog med kollegerna; mamma var på skogspromenad med hunden. Jag gillade alla tre inlägg, innan flödet började fyllas av bilder jag redan sett. Efter Instagram förflyttar jag mig till Goodreads, som jag använder trots att nästan ingen jag känner är så intresserad av litteratur att de skulle kunna tänka sig att sätta tid på att mata in det man läser eller vill läsa på en webbsida; min följarskara består av två personer. Den första är en vän från gymnasietiden som läser ofattbara mängder böcker. Bara den senaste veckan verkar hon ha läst *Mrs Dalloway*, *Middlemarch*, ett urval av Parlands dikter och hans roman *Sönder*. Den andra är en studiekamrat som förra veckan läste *Brott och straff*, och gav den fem stjärnor av fem. Nästa anhalt är Facebook, där nästan allt av intresse långsamt falnat bort, men som alltid då man minst kan ana det bidrar med ett meddelande av någon vagt bekant eller en inbjudan till en fest. Vi är därför fastkedjade vid denna sjunkande serverkoloss där ingen av våra vänner längre är inloggade, vilket förvandlat den tidigare mötesplatsen till ett slags futuristiskt landskap där alla människor av kött och blod har ersatts av algoritmernas övermänskliga krafter. Det var tack vare algoritmerna som jag nu också stannade några minuter extra för att se en video av ett gäng män som någonstans i världen, någonstans i det förflutna, asfalterade en väg på rekordtid. Efter denna eskapad bär det av till LinkedIn, som är ett måste för blivande jurister, ett slags curriculum vitae i realtid, marknadsliberalismens tråkigaste och mest störande barn, ett enormt flöde av blygsamt skryt och så

kallade intressanta fortbildningar, en hop arbetstagare som utöver sina femtio timmar långa arbetsveckor också berömmer sin arbetsgivare för sina otroligt roliga eftermiddagsaktiviteter som ska stärka arbetsgemenskapen, allt i hopp om att få kliva upp ett steg på karriärstegen och en dag bli delägare i firman. Jag har aldrig postat något på min vägg, men efter att en vän hade sagt att antalet kontakter betyder allt, brukade jag med jämna mellanrum gå in för att lägga till personer jag känner och godkänna förfrågningar av personer jag inte känner. Till sist går jag in på Jodel, ett chattforum som jag nyligen hittat tillbaka till. På Jodel är det för det mesta finskspråkiga som postar, till skillnad från början av min studietid, då varje finskt inlägg röstades ner och till sist försvann. Men det finns en grupp för de som studerar på universitetet där folk anonymt kan publicera namnet på personen man är småförälskad i, eller inte hela namnet, bara initialerna för att upprätthålla mystiken och spänningen. Juristföreningens sida brukar vara rätt så tom; senast jag kollade hade de senaste initialerna publicerats för tre veckor sedan. Men nu fanns två nya inlägg i flödet, och hjärtat började bulta. Det är inte det att mitt förhållande till min flickvän inte skulle vara bra, för det är bra, i alla fall känns det ofta bra, trots att vi efter ett par år upptäckt att vi inte har mycket mer gemensamt än obskyra svenska realityserier; men redan möjligheten att någon annan skulle kunna finna mig attraktiv får lyckokänslan att stiga upp i halsen som ett illamående, och faktumet att det utöver mig finns ett hundratal studeranden som inläggen kan handla om berör mig inte det minsta, för redan denna mikroskopiska möjlighet räcker för att fantasin ska få fritt spelutrymme. Inläggen i denna grupp har gett mig samma känsla varje gång, vilket samtidigt fått mig att för första gången tvivla på mitt förhållande, även om jag inte vågat erkänna det för mig själv tidigare, för det är ju bara ett inlägg i sociala medier, ett anonymt dessutom. Det första nya inlägget hade, som väntat men ändå till min besvikelse, någon annans initialer. Under inlägget fanns också kommentarer som instämde, och jag hade faktiskt mina aningar om vem det kunde vara, för det var en ovanlig bokstavskombination, och jag kunde inte annat än hålla med, för det var verkligen en tilldragande person, tänkte jag, men inte utan ett uns av avundsjuka. Det andra inlägget hade en betydligt vanligare bokstavskombination följt av en brinnande emoji, och utan några instämmande kommentarer. Inte förrän jag sett på initialerna några

sekunder, begrundat deras former och begränsningar, insåg jag att det var mina egna. Hjärnan började vibrera, det kändes som att den skulle rinna ner i strupen. Kan det stämma? Jag återvände till Instagram, gick in på juristföreningens profil för att gå igenom alla som följer den; finns det någon med samma initialer? Redan efter ett tiotal följare hittar jag en första årets studerande med samma initialer. Men av namnet att döma är det en kvinna, så kanske jag kunde skriva en förtydligande fråga som kommentar på Jodeltråden? Efter ett ögonblicks tvekan bestämde jag mig för att göra det, gick in på appen igen och skrev ”kille/tjej?” under initialerna. Ytterligare någon annan med samma initialer fanns inte på Instagram, men för säkerhets skull kollade jag föreningens Facebooksida också. Där fanns ingen med samma initialer; uppenbarligen var min rival, som jag nu utnämnt min medstuderande till, för ung för att vara aktiv på Facebook. Men varför såg jag henne ens som min rival, jag är ju rätt så säker på att det är mig det är frågan om. För att försäkra mig om detta inbillade faktum gick jag igen in på Jodel för att se om någon svarat på min binära fråga; till ingen nytta, för inget svar har infunnit sig. Vissheten hade en märklig förmåga att förenas med ens förhoppningar i en mäktig hybris, för trots att jag kunde tänka att personen kanske till och med tagit fel, att personen med mina initialer egentligen studerade på exempelvis linjen för mänskliga rättigheter, återkom jag alltid till övertygelsen om att det fanns någon där ute som var ute efter just mig.

Efter att ha kommit till sans och lyckats ta en dusch, klätt upp mig och ätit en snabb middag; jag hade en opraktisk ovana att inte kunna äta tillräckligt mycket före jag skulle på fest, redan efter några tuggor lasagnerester steg ett illamående upp i halsen, något som antagligen berodde på förväntningarna inför den stundande kvällen men som samtidigt ledde till att förutsättningarna för en välmående morgondag försämrades, stod jag utanför den låsta ytterdörren till huset där en av mina äldsta vänner, som denna dag firade sin födelsedag med att bjuda in rekordmånga gäster till sin tvårummare uppe på en av centrums kullar, där han bor tillsammans med sin sambo. På vägen dit hade jag rökt en cigarett, trots att jag bara brukade röka på fester, i sällskap av andra. Men det fanns något inom mig som sade att jag förtjänar denna cigarett för mig själv, för att jag är eftertraktad, kanske rent av en av de mest eftertraktade på min linje. Den tanken stoppade

jag mig själv från att utveckla, för jag visste att den inte var sann, men jag kände att den ändå fastnade någonstans inom mig som en känsla som gjorde mig upprymd. I stället började jag igen fundera på vem det kunde vara som skrivit mina initialer på Jodel; jag blickade tillbaka på de senaste månaderna och försökte komma ihåg något ögonblick där någon sagt något eller på något annat sätt gett mig ett tecken som tydde på intresse, men jag kom inte på något tillfälle eftersom jag inte brukade registrera sådant; som lyckligt samboende hade jag hittills inte tagit fasta på om någon flörtat med mig, jag kom inte ens ihåg hur det tog sig uttryck, och skulle därför antagligen inte ens ha uppfattat det. Men nu då jag tänkte närmare på saken fanns det ett tillfälle i klubblokalen för kanske en månad sen, under en sen kväll på dansgolvet tillsammans med studiekamraterna, där en av mina fjärran bekanta, hade dansat ovanligt nära mig, förstås utan att jag besvarade närmandet. Den tanke som nu kittlade mest av allt var att hon kanske skulle befinna sig på festen jag var på väg till.

Jag ringde till min vän samtidigt som jag tänkte ytterligare en cigarett och väntade på att någon skulle komma för att öppna dörren. Jag visste att jag borde låta bli, för min tolerans är inte så hög och jag mår betydligt sämre dagen efter om jag har rökt, ibland får jag till och med feber. Men en diskrepans mellan princip och praktik är något som alltid har tilltalat mig, kanske för att det finns något så mänskligt i att göra något som är gott i stunden men som är dåligt för en på sikt. Det bästa av allt är sjukvårdspersonal som röker, för de har sett verkningarna av det på nära håll, men gör det fortfarande, helt enkelt för att de måste göra det för njutningens skull. Denna inställning hade lika gärna kunnat vittna om dålig karaktär som om en humanistisk livshållning. Jag hann inte komma längre än halvvägs in på cigaretten och halvvägs in i mina funderingar förrän en granne kom ut med en hund i koppel. Jag tog ett par snabba kliv mot dörren samtidigt som jag försökte parera hunden, som brann av iver över att få gå ut för säkert femte gången denna dag. Väl inne i trappuppgången tog jag dubbla kliv i trappan och blev andfädd, vilket jag, samtidigt som jag ringde på dörren, hann tänka att var en aning pinsamt.

”Moro moro, välkommen! Kul att se dig”, sade vännen och böjde sig en aning framåt för att nå mig med en kram över den enorma skohögen innanför tröskeln.

”Grattis på födelsedagen, kommer du ihåg då du fyllde aderton?” Jag blev genast nostalgisk. ”Vi hade köpt egna cigarrer för första gången. De bolmade otroligt mycket och du försvann in i ett rökmoln, man såg dig inte över huvud taget, bara hörde din röst någonstans där inne i dimman: ’jag mår inte så bra’. Sedan då röken skingras står du, böjd som en ostbåge, och spyr. Jag kan inte förstå att det är sex år sedan. Nu är det lika långt till trettio som till aderton.”

”Påminn mig inte ens, jag har just lyckats förtränga tanken med hjälp av gin och tonic. Kom in, kom in, det finns åt dig i köket också. Jag tror här finns ganska många som du inte känner förresten; jag bjöd in sambons vänner också, du vet från humanistiska fakulteten.”

Så fort jag flyttade fokuset från min vän till den bakre delen av tamburen blev jag varse den fuktiga värmen och ljudet av en folkmassa, vardagligt extatisk tack vare alkoholens avdomnande och avlösande effekter. Jag tog av mig skorna och jackan och tog ett par steg in i lägenheten i riktning mot köket där den utlovade drinken väntade. På vägen dit gick jag genom vardagsrummet, där nästan varje kvadratmeter var befolkad av ivrigt samtalande människor. Jag hälsade på några studiekamrater, men de flesta kände jag inte till från tidigare. Eller, några ansikten hade jag sett i lunchkön, så de studerade antagligen på den samhällsvetenskapliga fakulteten, någon kanske till och med studerade juridik. Plötsligt kom jag på att personen som skrivit kommentaren på Jodel kunde befinna sig i just det här rummet; jag tog upp telefonen för att se om jag fått något svar på min fråga. Det hade jag inte. I skydd av kylskåpsdörren försökte jag spana ut över det brusande människohavet som böljade fram och tillbaka i sitt rus; var det någon som följt mig med blicken? Var det någon som sett mig och tänkt att jag var den mest attraktiva människan på festen? Kunde det till och med vara någon av humanisterna, jag hade ändå spenderat rätt så mycket tid i humanistiska fakultetens utrymmen då jag tog några introduktionskurser i filosofi. I princip kunde vem som helst på festen ha skrivit mina initialer, så jag bestämde mig för att försöka vara mer social än vanligt och gå fram och tala med alla okända människor. Det brukade gå så länge jag förberedde mig själv på förhand, men oftast varade det bara ett par timmar innan energin tog slut och jag gömde mig bland mina välbekanta vänner.

”Står du inne i kylskåpet och gömmer dig? Eller har du bara varmt? Du ser nog ganska svettig ut.” En studiekamrat hade smugit upp

bakom mig, vi brukade äta lunch tillsammans ett par gånger i veckan, men utöver studierna hade vi inte så många gemensamma intressen. Största delen av tiden vi umgicks med varandra gick åt till att skämta om föreläsarna och de andra som gick kurserna.

”Jag sprang upp för trapporna, hade så bråttom upp till dig. Precis som lektor Rintasalo har på tisdagsmorgnarna. Haha. Hjälp mig att hitta plats för ölen.”

Med en gin och tonic i handen gick jag tillsammans med studiekamraten in i vardagsrummet, där två stolar vid soffbordet just blivit lediga. I soffan satt ett okänt gäng, bestående av en handfull människor, och samtalande. De hälsade och presenterade sina namn och studieinriktningar; vi var de enda juristerna vid bordet, resten var litteraturvetare och filosofer. Jag anammade det jag nyss tänkt för mig själv och frågade vad de höll på att diskutera, i stunden totalt orädd för att framstå som obildad.

”Vi talade om den samtida litteraturkritiken, som enligt oss går borgerlighetens vägnar i sin vurm för den traditionella romanen”, säger en av dem och pekade på de andra.

”Precis, varje roman som ambitiöst försöker tänja på formens gränser blir i de flesta recensioner ifrågasatt som roman. Tydligt kan inte en roman samtidigt vara essäistisk eller lyrisk. Det ska vara kronologiskt och följa ett visst schema, gärna vara upplyftande eller bildande också. Men livet är inte uppbyggt på det sättet; det händer inget i livet, förutom livet självt. Och det är just det som litteraturen ska fånga, inte några formbundna berättelser som bara är kommersiella.”

En tredje, som jag inte längre kom ihåg om hon var litteraturvetare eller filosof, kallade dem för elitister och sade att deras litteratursyn försvarar den litterära borgerlighet som de försöker angripa, helt enkelt för att den utestänger folket. Jag förstod innebörden i diskussionen och de olika ståndpunkterna, och höll med de två som kom till tals först, kanske mer tack vare deras vältalighet och passion än något annat. Men jag kände mig samtidigt skamsen över min egen litteratursmak, som främst riktade sig till handlingsdrivna romaner. Jag skulle inte gå så långt som att läsa en deckare, men tyckte om att läsa episka berättelser som jag kunde förlora mig i, utan att behöva störas av en utmanande form. Jag hade inte formulerat dessa tankar tidigare, bara känt dem och levt enligt den känslan. Samtidigt

upplevde jag att just den här kvällen utmanade deras tanke om att livet inte har någon avgörande vändpunkt, för jag hade en känsla av att mitt liv skulle förändras radikalt. Jag hade inte något att tillföra diskussionen, och min studiekamrat, som i princip inte läste något alls, och därmed direkt hade blivit uttråkad, kände tydligen samma sak och steg upp för att gå på en cigarett. Även om jag tyckte det var ohövligen steg också jag upp och följde med kamraten ut på balkongen. Lägenheten låg ganska högt upp, på sjätte våningen, och från den hade man utsikt över en stor park, vars träd nu låg i mörker och såg ut som stora, svarta åskmoln som rullar in på låg höjd.

”Jag tål inte sådana här hårklyverier och teorier, jag skulle aldrig kunna tänka mig att studera något så flummigt och utmattande som litteraturvetenskap eller filosofi. Redan rättsfilosofikursen fick mig att somna. Bentham: snark. Hart: snark. Det är så mycket lättare med den praktiska juridiken.”

”Om man tänker efter så ligger juridiken och litteraturen kanske inte så långt ifrån varandra. Både juridiken och litteraturen handlar om språk, något som måste tolkas och därför, särskilt i juridikens namn, föras fram så tydligt och otvetydigt som möjligt. Inom juridiken finns det inget vackrare än att analysera ordalydelsen i en paragraf, och ur den dra ut alla olika tolkningsmöjligheter som finns, samtidigt som tolkningarna måste vägas mot verkligheten, det som verkligen hänt i rättsfallet. Det är poetiskt och analytiskt samtidigt.”

”Varför studerar du ens juridik? Det är inte alls vad det går ut på. Man bara läser olika avtal för att försöka hitta ställen som gör att man kan tjäna mer pengar. Du är alltid så idealistisk. Men du får inte sluta med studierna, jag klarar bara av dem tack vare våra luncher.”

”Nej nej, inte har jag nu tänkt göra det. Förresten, idag var jag inne på Jodel och kollade den där gruppen där man skriver initialerna till ens crush, du vet. Mitt namn var där, eller inte mitt namn förstås men mina initialer. Vet du någon annan som studerar juridik och har mina initialer?”

Studiekamraten börjar skratta. ”Jag visste att du skulle vara den första jag känner som nämns där i gruppen. Alla drömmer om det men ingen når dit. Men du ser så bra ut. Nej inte vet jag någon annan med dina initialer, men vad spelar det för roll, du är ju lyckligt samboende, väl?”

”Ja såklart, men det skulle bara vara kul att veta vem det är. Förstås skulle jag inte göra något åt det, men nu är det svårt att inte tänka på det.”

”Jag slår vad om att det är någon här på festen, kom så går vi in och luskar ut vem det är.”

Väl inne tappade jag bort studiekamraten direkt. Vardagsrummet var om möjligt ännu mer fullt av folk nu. Närmast dörren stod vännens sambo och två andra. Den ena såg på mig med ett leende som var svårt att inte återgälda. Jag gick fram och hälsade på dem, gav komplimanger för lägenheten åt värdinnan. Bokhyllan hade växt sig större, och en bronsstaty av en man som bär upp ett klot, tornade upp sig i mitten.

”Är det Sisyfos?” Frågade jag i hopp om att kunna briljera.

”Nej det är Atlas, med himlen på sina axlar”, svarade värdinnan.

”Ja, förstås!” Mina kinder blossade, men till min lättnad märktes det inte i hettan. ”Vem är Sisyfos?” Frågade den tredje kvinnan, som jag redan glömt namnet på.

Jag fick bråttom att svara för att återta min värdighet. ”Enligt myten är Sisyfos dömd att rulla upp en sten för ett berg, bara för att stenen ska rulla ner igen då han når toppen.”

”Har du läst Camus *Myten om Sisyfos*?” frågade värdinnan.

”Nej tyvärr, jag har den i bokhyllan men har inte hunnit läsa den. Jag har hört att den är bra”, tvingades jag säga för att inte behöva utveckla mitt resonemang.

”Vad handlar den om?” frågade den tredje kvinnan.

”Camus ser den moderna människan som vår tids Sisyfos. Vi gör samma sak varje dag, äter samma morgonmål, går till samma jobb med samma arbetsuppgifter, äter lunch med samma kolleger, går hem samma väg och ser på samma tv-program på kvällen. Endast vid vissa tillfällen får vi en distans till detta och kan se det absurda och tragiska i situationen. Den enda lösningen är att ge upp hoppet, acceptera situationen och upprepa allt”, svarade värdinnan.

”Sisyfos är ju en perfekt symbol för en födelsedag. Ett år till har gått och vad har man åstadkommit sen senast?” lyckades jag få ur mig.

”Haha precis”, säger värdinnan. ”Men nu behöver jag komma ur ekorrhjulet och få i mig lite mer att dricka.”

Den andra kompisen följde med. Kvar lämnade jag och kvinnan med leendet. Hon hade inte sagt något under hela samtalet, endast stått och kollat på mig med uppmärksamma och intensiva ögon.

”Får jag analysera dig? Alltså psykologiskt?” Frågade hon plötsligt och fortsatte utan att vänta på svar. ”Jag tror du är för bekväm för ditt eget bästa, samtidigt som du är osäker innerst inne. Det är därför du inte vågar byta riktning i livet, trots att du befinner dig på fel plats.”

”Hmm...kanske det, men varifrån får du det? Vi har väl aldrig träffats tidigare?”

”Du sade att du är jurist, men ser inte ut som en, och det att du har keps på dig inomhus visar att du är osäker. Man har bara på sig huvudbonad inomhus om man behöver trygghet, en varm famn för hjässan.”

Jag vägrade se min keps och mina kläder som ett uttryck för mitt inre, det är bara kläder, inte ens något som jag aktivt valt att ha på mig. Precis som mat bara är näring, är kläder bara skydd mot insyn och väder. Jag har alltid haft mössa eller keps på mig, det är inget konstigt med det. Dessutom hade hon inte heller rätt i att jag skulle behöva byta riktning i livet, jag hade exakt det jag alltid velat ha; en flickvän som jag bor ihop med och någon gång vill gifta mig med, en pågående utbildning som kommer att ge ett fint jobb och en bra lön som jag kan köpa mig ett fint hus för. Vad skulle jag annars vilja göra?

Tydligen hade jag stått tyst för länge, för hon tog återigen till orda för att släta över sin analys. ”Inte blev du väl sårad av det jag sa? Jag tycker bara att du ser ut som en intressant men känslig person. Du skulle behöva någon som pushar dig att bli den bästa versionen av dig själv.”

Direkt kände jag att den leende kvinnan var den jag sökt efter hela kvällen, hon måste vara den som skrev mina initialer på Jodel. Jag kände en begynnande desperation, känslan av kvällen eller möjligtvis natten som en brytningspunkt blev allt starkare. Vad skulle jag ta mig till? Skulle jag kyssa henne, flytta in hos henne, leva med henne? Det var ju så det skulle vara. Jag var på brytningsgränsen och kände att behövde nyktra till, både fysiskt och mentalt, så jag gick ensam ut på balkongen. Men den friska luften och den plötsliga tystnaden gjorde mig än mer uppspelt. Det slog mig plötsligt att hon aldrig presenterade sig, jag visste inte ens hennes namn. Hur kunde jag vara så dum, hur skulle jag någonsin hitta henne igen? Ett illamående trängde sig igen

upp längs min strupe och fortplantade sig längs mina armar och ben, som förlorade sin kraft och tvingade mig att sätta mig på golvplattorna av trä. Askkoppens blöta stank fick mig att spy i en av de tomma blomkrukorna. Jag frös och blodet kändes trögflytande i mina ådror, men jag var för orkeslös för att ännu kunna stiga upp och gå in till festen igen. Det enda jag kunde tänka var att ingen verkade röka nuförtiden, för ingen hade kommit ut på balkongen under hela tiden jag satt där.

Tidigare prismottagare i Arvid Mörne-tävlingen

2022 DIKTER		2014 DIKTER		2006 DIKTER		1998 DIKTER	
I	Cim Dahllé	I	Josefin Öst, Åbo	I	Matilda Södergran, Korsnäs	I	Catharina Gripenberg, Jakobstad/ Helsingfors
II	Jorunn Lavonius	II	Ingrid Weckström, Åbo	II	Emma Strömberg, Larsmo	II	Yaba Holst, Helsingfors
III	Henrika Biström	III	Hanna Ylöstalo, Åbo	III	Sebastian Johans, Mariehamn/Uppsala	III	Sanna Tahvanainen, Åbo
Hedersomnämmande	Amanda Aumanen Stella Michael	Hedersomnämmande	Josefin Nylund, Vasa Otto Sandqvist, Helsingfors	Hedersomnämmande	Fredrik Bäck, Helsingfors	Hedersomnämmande	Henrik Robert Paetau, Helsingfors Sanna Huldén, Helsingfors
2021 NOVELLER		2013 NOVELLER		2005 NOVELLER		1997 NOVELLER	
I	Felix Fortelius	I	Martina Moliis-Mellberg, Åbo	I	Freja Rudels, Dragsfjärd/Åbo	I	Sara Ehnholm Hielm, Helsingfors
II	Julia Mäkkylä	II	Ellen Strömberg, Jakobstad	II	Martin Welander, Helsingfors	II	Jan-Erik Karlsson, Helsingfors
III	Evelina Kulp	III	Otto Donner, Helsingfors	III	Sofia Sjö, Pedersöre/Åbo	III	Karin Huber, Helsingfors
Hedersomnämmande	Elvira Niemi Fanny Thalén	Hedersomnämmande	Helen Korpak, Helsingfors Jenny Sandells, Jakobstad	Hedersomnämmande	Jenny Nyberg, Helsingfors Petter Sandelin, Jakobstad/Vasa	Hedersomnämmande	Anna Friman, Hangö/Helsingfors
2020 DIKTER		2012 DIKTER		2004 DIKTER		1996 DIKTER	
I	Ellenore Wentjärvi	I	Emma Mattsson, Jakobstad	I	Bosse Hellsten, Nykarleby/Karleby	I	Robin Valtiala, Grankulla/Esbo
II	Emma Levo	II	Sylvia Javén, Nagu	II	Mari Lindman, Åbo	II	Ann-Louise Gammelgård (Ann-Louise Bertell), Oravais/Helsingfors
III	Christoffer Steffansson	III	Valter Holmström, Helsingfors	III	Martin Högstrand, Mariehamn	III	Hannele Mikaela Taivassalo, Nedervetil/ Helsingfors
Hedersomnämmande	Alexandra Harald Sandra Holmqvist	Hedersomnämmande	Emma Malmberg, Enklinge, Åland	Hedersomnämmande	Sissel Korpiola, Esbo Jessica Poikkijoki, Jakobstad	Hedersomnämmande	Sanna Tahvanainen, Åbo
2019 NOVELLER		2011 NOVELLER		2003 NOVELLER		1995 NOVELLER	
I	Mathilda Larsson, Helsingfors	I	Celia Hillo, Helsingfors	I	Malin Klingenberg, Nykarleby/Åbo	I	Jan Näls, Helsingfors
II	Jessika Kriss Holmlund, Åbo	II	Jenny Langenskiöld, Esbo	II	Lina Löfqvist, Karleby	II	Barbro Björkfelt, Åbo/Helsingfors
III	Oskar Lindholm, Helsingfors	III	Ylva Vikström, Åbo	III	Fredrik Sonck, Mariehamn	III	Theresa Normén, Vasa/Helsingfors
Hedersomnämmande	Mårten Sandström, Berlin Sarah Åkerman, Vasa	Hedersomnämmande	Eivor Bäck, Åbo Malou Ziliacus, Malmö	Hedersomnämmande	Alexandra Sundberg, Hangö	Hedersomnämmande	Joakim Enegren, Helsingfors Mikaela Hasán, Helsingfors
2018 DIKTER		2010 DIKTER		2002 DIKTER		1994 DIKTER	
I	Rosanna Fellman, Jakobstad	I	Martina Moliis-Mellberg, Esbo	I	Heidi von Wright, Sundom/Åbo	I	utdelades inte
II	Emma Kanckos, Pedersöre	II	Linnea Tillema, Mariehamn	II	Linnea Rönnholm, Åbo	II	Sebastian Nyberg, Esbo/Sibbo
III	Ellinore Lindberg, Tenala	III	Karoline Berg, Borgå/Berlin	III	Karin Erlandsson, Åbo/Nykarleby	III	Bert-Henrik Enquist, Nagu
Hedersomnämmande	Lina Bonde, Nykarleby Axel Vienonen, Åbo	Hedersomnämmande	Maria Nyberg, Helsingfors	Hedersomnämmande	Paula Rehn, Helsingfors Anna Sarelin, Helsingfors	Hedersomnämmande	Thomas Brunell, Helsingfors
2017 NOVELLER		2009 NOVELLER		2001 NOVELLER		1993 NOVELLER	
I	Dea Solin, Malmö	I	Emma-Lotta Säätelä, Vasa/Uppsala	I	Hannele Rabb, Malax	I	Marit Lindqvist, Helsingfors
II	Quynh Tran, Malmö	II	Tove-Marie Börg, Vasa/Åbo	II	Jan Glantz, Helsingfors	II	Nelly Laitinen, Esbo
III	Axel Åhman, Helsingfors	III	Andreas Söderlund, Ekenäs/Lönköping	III	Maria Nygård, Kaskö/Helsingfors	III	Casper Almqvist, Helsingfors
Hedersomnämmande	Ida Kronholm, Helsingfors Julia Mäkkylä, Åbo	Hedersomnämmande	Julia Lindström, Svalöv, Sverige Nina Othman, Jakobstad/Åbo	Hedersomnämmanden	Lina Löfqvist, Karleby Lorenz Backman, Helsingfors		
2016 DIKTER		2008 DIKTER		2000 DIKTER		1992 DIKTER	
I	Adrián Perera, Åbo	I	Lina Löfqvist, Karleby/Stockholm	I	Ulrika Nielsen, Nykarleby	I	utdelades inte
II	Sara Ebersson, Uppsala	II	Helen Korpak, Helsingfors	II	Karoline Berg, Borgå	II	Alexandra Biauudet, Helsingfors och Katarina Blomqvist, Åbo/Köpenhamn
III	Nina Östman, Helsingfors	III	Fredrik Bäck, Helsingfors	III	Maria Salomaa, Helsingfors	III	Hanna Ilander, Borgå
Hedersomnämmande	Déa Solin, Skurup Mirka Sulander, Helsingfors	Hedersomnämmande	Emma Strömberg, Larsmo Ida Nyström, Vasa	Hedersomnämmande	Maili Öst, Pyttis	Hedersomnämmande	Ca Lindelöf, Helsingfors Sebastian Nyberg, Sibbo
2015 NOVELLER		2007 NOVELLER		1999 NOVELLER		1991 NOVELLER	
I	Satu Laukkanen, Åbo	I	Kaj Korkea-aho, Esse/Åbo	I	ika Österblad, Korsholm	I	Ca Lindelöf, Helsingfors
II	Christa Lundström, Vasa	II	Sebastian Johans, Mariehamn/Uppsala	II	Monica Ålgars, Pargas	II	utdelades inte
III	Julia Wickholm, Söderkulla	III	Stefan Nyman, Närpes/Åbo	III	Jean Lindén, Vasa	III	Annika Rautoma, Helsingfors och Catharina Östman, Vasa
Hedersomnämmande	Malou Ziliacus, Bromma Mariann Hilli, Åbo	Hedersomnämmanden	Jenny Björklund, Jakobstad/Åbo Fredrik Bäck, Helsingfors	Hedersomnämmande	Kaj Korkea-aho, Esse/Pedersöre Malin Kivellä, Helsingfors	Hedersomnämmande	Anita Borgmästars, Korsholm Marina Lindén (Gijjam), Helsingfors

---

1990 DIKTER

I	John Enroth, Pargas
II	Maria Antas, Helsingfors
III	Carina Nynäs, Åbo
Hedersomnämmande	Ralf Andtbacka, Åbo Ulrika Bengts; Helsingfors

---

1989 NOVELLER

I	Pia Maria Flodin, Åbo
II	Minna Karsten, Helsingfors
III	Bernt Österman, Helsingfors
Hedersomnämmande	Joel Backström, Helsingfors Sam Cygnel, Dragsfjärd

---

1988 DIKTER

I	Mårten Westö, Helsingfors
II	Margaretha Hupa, Åbo
III	Pia Kiviäho, Vanda och Maria Alander, Helsingfors
Hedersomnämmande	Mika Kosunen, Helsingfors Carina Karlsson, Åland

---

1987 NOVELLER

I	Tomas Jansson, Åbo utdelades inte
II	Henrika Ringbom, Helsingfors och Jan-Erik Andelin, Åbo
III	Barbo Elgert, Helsingfors
Hedersomnämmande	Ursula Vuorenlinna, Helsingfors Monika Fagerholm, Helsingfors Matilda Matsson, Stockholm Hans Raab, Tübingen

SFV:s litterära tävlingar

Syftet med SFV:s litterära tävlingar är att främja intresset för att skriva skönlitteratur. Det finns två tävlingar: Arvid Mörne-tävlingen (för under 30-åringar) som instiftades 1986, och Solveig von Schoultz-tävlingen (för de som fyllt 30) som instiftades 2004.

Vartannat år gäller tävlingarna dikter, vartannat år noveller. Arvid Mörne-tävlingen utlyses i oktober, tävlingstiden går ut i mitten av januari, och prisutdelningen sker i maj. Solveig von Schoultz-tävlingen utlyses i januari, tävlingstiden går ut i mitten av april, och prisutdelningen sker i september.

Båda tävlingarna har samma prissummor: I pris 5 000 euro, II pris 3 000 euro och III pris 2 000 euro.

Förstapristagarna erbjuds även en kortkurs i skrivande på Nordens folkhögskola på Biskops Arnö i Sverige. Kortkursen äger rum på sommaren och pågår cirka fem dagar. Därutöver får alla som premierats i SFV:s litterära tävlingar också delta i ett skrivarseminarium. SFV förbehåller sig den första publiceringsrätten till de prisbelönade tävlingsbidragen.

Med sin naturlyrik etablerade **ARVID MÖRNE** (1876–1946) skärgården och kustbygderna som finlandssvenskarnas eget poetiska landskap. Han hörde också till de mest respekterade bland ”den svenska jordens” ideologer, som ville bygga upp ett folkligt, finlandssvenskt och patriotiskt nationalmedvetande.

Men för det svenska ekonomiska och politiska etablissemanget framstod Mörne i många avseenden som oppositionell person. Det var inte bara mot AKS och äktfinsk svenskfientlighet som Mörne höjde sin berömda djupa malmstämma; också mot Lapporörelsen och dess svenska gynnare, mot högerradikalism i allmänhet och även mot de kommersiella intressenas kulturella förmynderi yttrade han sig både som diktare och publicist. Mörne var också Finlands mest framträdande representant för den nordiska demokratins ”beredskapsdiktning” mot de totalitära tendenserna i 1930-talets Europa.

Redan som ung hade Mörne väckt uppmärksamhet med sin friska men ännu något oviga lyrik, men av den samtida konservativa kritiken ställdes han i skuggan av andra diktare. Senare bedömare har med skäl vänt på rangordningen.

SOLVEIG VON SCHOULTZ (1907–1996) nådde konstnärligt mästernivå både som lyriker och som novellist. Hon debuterade år 1932 med ungdomsromanen Petra och silverapan, som följdes av romanen December fem år senare. Hennes första diktsamling Min timme utkom 1940. Kriget hade stor betydelse för henne, liksom för många av de kvinnliga författare som debuterade på 1930-talet, vilket framgår av den självbiografiska Längs vattenbrynet från 1992.

Litteraturkritiken har i efterhand uppmärksammat att von Schoultz vid tiden för sin debut drogs till modernismen, som i början av 1940-talet var mycket omstridd.

Inom litteratur- och kvinnoforskningen har man fäst uppmärksamhet vid att von Schoultz utforskade ”samhällsmodern” – en kvinnotyp som ofta förekommer i kvinnotexter från kriget och efterkrigstiden. Solveig von Schoultz skildrar, ofta med en viss ironi, moderskapets många aspekter: från lycka till självuppoffring och åsidosättande av egna behov. Under hennes långa författarbana bemöttes detta på olika sätt. Under de första årtiondena fick hon god kritik för sin psykologiska insikt och sina kunskaper om kvinnor och barn. Under könsrollsdebatten på 1970-talet var kritiken njuiggare, medan hennes texter senare bemötts med uppskattning även från feministiskt håll.

VINNARSKRIBENTER | 2023

Alexandra Harald

Amanda Nylund

Vendla Fagerudd

Rebecca Ahlbäck

Daniel Wickström

Arvid Mörne-tävlingen

Syftet med SFV:s litterära tävlingar är att främja intresset för att skriva skönlitteratur. Det finns två tävlingar: Arvid Mörne-tävlingen (för under 30-åringar) som instiftades 1986, och Solveig von Schoultz-tävlingen (för de som fyllt 30) som instiftades 2004.